

tallennettu
Hauke Peltin
12.7.1999

Jaana Peltin

PORVOO 1981
RIHKAMATORI

Kaupunkikaivaus 29.10.-20.11.1981
Museovirasto
Rakennushistorian osasto

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

I	JOHDANTO	1
II	KAIVAUSPAIKAN ESITTELY	2
III	KAIVAUSTEKNIikka	2
IV	KULTTUURIKERROKSET	4
V	RAKENTEET	6
VI	LÖYDÖT	8
VII	JOHTOPÄÄTÖKSET	10
VIII	KAIVAUKSISTA TIEDOTTAMINEN	13
IX	KIRJALLISUUSLUETTELO	14

LIITTEET 1-25

KUVATAULUT

I JOHDANTO

Kaivaukset suoritettiin Porvoon kaupungissa Rihkamatorin länsilaidalla 29.10.-20.11.1981. Kaivausalueen laajuus oli 1,5 x 23 m. Paikalle kaivettiin Porvoon kaupungin toimesta kaukolämpöjohtokanavaa, joka olisi rikkonut paikalla olevia muinaismuistolain suojaamia muinaisjäännöksiä. Kaivauksen kustannuksista maksoi Porvoon kaupunki noin 10.000 mk. Museovirasto maksoi kaivausjohtajan kolmen kuukauden palkan, piirtäjän palkan ja päivärahat, löytöjen konservointikustannukset sekä raportin laatimisen. Kaivauksen johtajana toimi HuK Eeva Rajala, kaivajina olivat Porvoon kaupungin työmiehet Runar Nordström ja Tapio Laaksovirta, piirtämässä kävi työmestari Sakari Saikkonen museovirastosta. Kaivauksen valvojana toimi toimistopäällikkö Pekka Kärki.

Kaivauksilta löytyneen keramiikkamateriaalin kävi läpi FK H.Hyvönen museoviraston historian toimistosta. Fk Markus Hiekkaselta olen saanut paljon tietoja Porvoon kaupungin historiasta ja aikaisemmista tutkimuksista. Amanuenssi Outi Peisa Porvoon museosta piirsi yhden profiilin kaivauksen jälkeen. Lisäksi Porvoon museo antoi kai-kin tavoin apuaan kaivauksen kuluessa, josta kiitos museonjohtaja Marketta Tammiselle ja amanuenssi Outi Peisalle.

Helsingissä 26.4.1982

Eeva Rajala
HuK

II KAIVAUSPAIKAN ESITTELY

Kaivauksen nimi: Porvoo, Rihkamatori.

Kaivauspaikka: Porvoon kaupungin Rihkamatori tontin 1404 itäpuolella.

Kaavoituksen peruskartta 1:500 vuodelta 1973.

Löydöt alueelta on luetteloitu museoviraston historian toimiston pääluetteloon numeroille 82022:1-114.

Liitteet 1-12 ovat rakennelmakuvauksia.

Liitteet 13-19,21 ovat kaivaukseen liittyviä karttoja.

Liitteiden perässä ovat kuvataulut, joissa ovat kuvat dioista 384/18732, 385/18733, 387/18735, 390/18738, 392/18740, 394/18742, 395/18743, 396/18744, 397/18745 ja negatiiveista Rho 51991, 51992, 51996, 51999, 52003-52005, 52007, 52009, 52011-52017, 52019-52022, 52024-52027, 52029-52044.

Kartat ovat museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Negatiivit ja diat ovat museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Kaivauskertomuksen lopussa on kopio löytöluettelosta.

Löydöt on konservoitu Kansallismuseon konservointilaitoksen kemian laboratoriossa. Mannerheiminkadulta kaukolämpöjohtotöiden yhteydessä löytyneet esineet on luetteloitu museoviraston historian toimiston pääluetteloon numeroille 81130:1-311. Simolinin tavaratalon takapihalta viemäritöiden ja tavaratalon laajennuksen yhteydessä löytyneet esineet on luetteloitu museoviraston historian toimiston pääluetteloon numeroille 82023:1-29. Molemmista kirjoitetaan raportti erikseen museoviraston rakennushistorian osastolle.

III KAIVAUSTEKNIikka

Kaivausalueen laajuus oli 1,5 x 23 m ja syvyys noin 2,3 - 2,7 m. Se sijaitsi tontilla 1040 sijaitsevasta Hellbergin urheiluliikkeen talon itäseinästä 2,25 m itään talon itäseinän suuntaisesti (kaavoituksen pohjakartta 1:500 v.73,

liite 13, kuvat 13,47,48,49). Kaivausalue jaettiin 1 x 1,5 m ruutuihin, joista ruutu 0-1 sijaitsi kaivausalueen Mannerheiminkadun puoleisessa päässä ja ruutu 22-23 Välikadun puoleisessa päässä (ks. liite 13). Asfaltin korkeus paikalla oli noin 5,6 - 6,1 m mpy. Pohjasaven korkeus oli noin 3,4 m mpy.

Kaivaus aloitettiin 29.10.81 poistamalla kaivinkoneella noin 1 m täytehiekkakerroksia ensimmäiseen lantakerrokseen asti. Varsinainen kaivaus aloitettiin 2.11.81 puhdistamalla ensimmäinen lantakerros ja vaaitsemalla se. Tämän jälkeen kaivettiin lapioidella noin 20 cm kerrallaan tai rakenteisiin asti. Jokaisen kerroksen pinta vaaittiin (liitteet 14 ja 15). Kerroksen 2 (tason 2) jälkeen kaivettiin ruudut 1-5 steriiliin saveen asti, koska paikalle rakennettiin kaivo (kuvat 42-44). Viimeisellä viikolla kaivauksen nopeuttamiseksi kaivettiin kaivinkoneella ruuduissa 8-14 kerrosten 5 ja 6 välillä 10-20 cm (krs 5A), ruuduissa 14-20 kerrosten 3 ja 6 välillä noin 70 cm (kerros 5A), ruuduissa 20-22 kerrosten 1 ja 6 välillä 60-80 cm syvä kerros (liite 19). Löydöt otettiin talteen kaivausalueen reunalla hakkaamalla lapioidella maakokkareet pienemmiksi. 26.11.81 kaivettiin kaivinkoneella kaivausalueen päädyistä (ruudusta 22) täytehiekkakerrokset pois noin 5 metriä pohjoiseen ja yritettiin saada rakennuksen no 4 pituus selville, mutta rakennuksen pääty ei tullut vielä vastaan tällä matkalla (kuvat 48,49).

Lämpöjohtokaivausta jatkettiin 30.11 alkavalla viikolla, jolloin Porvoon museon amanuenssi Outi Peisa piirsi profiilin Rihkamakadun etelälaidasta (liite 21). Kaivauksen kiintopisteenä käytettiin Hellbergin talon (tontin 1404 itälaidassa) itäseinässä sijaitsevaa kiintopistettä no 601, joka on 5,755 m mpy (liite 13).

Kaivauksen tasojen korkeudet vaaittiin kahden metrin väleihin alueen molemmilta reunoilta ja on merkitty karttoihin, jotka on piirretty 1:100 (liitteet 14 ja 15).

Kaikki esille tulleet rakenteet piirrettiin 1:50 (liitteet 16-18). Kaivausalueen itäseinämästä piirrettiin profiilit mittakaavassa 1:20 ruutujen 0-8 ja 14-18 väliltä sekä Rihkamakadun etelälaidasta (liitteet 19-21).

Löydöt otettiin talteen ruuduittain (1 metrin välein) ja kerroksittain mikäli mahdollista. Löydöistä keramiikka, lasi, puu ja luu materiaali pestiin museovirastossa sekä erityistä käsittelyä vaativat nahka ja metalliesineet konservoitiin museoviraston konservointilaitoksen kemian laboratoriossa, jossa myös liimattiin keramiikkapaloja yhteen.

Löydöt luetteloidtiin museoviraston historian toimiston luetteloon numeroilla 82022:1-114, niin että kaikki nahat luetteloidtiin ensimmäisenä ruuduittain kerrosjärjestyksessä ja suurin osa paloista piirrettiin luettelon perään.

IV KULTTUURIKERROKSET

Kaivausalueen pinnalla oli asfaltti noin 5,6 - 6,1 m mpy. Steriili pohjasavi tuli vastaan noin 2,3 - 2,7 m asfaltin alapuolelta. Pohjasaven pinnan korkeus oli koko kaivausalueella noin 3,4 m mpy (no 20 liite 19). Ruuduissa 0-5 puhdistettiin pohjasaven pinta, mutta siinä ei ollut aurauksen jälkiä, paalunreikiä tms.

Pohjasaven päällä oli noin 20 cm:n paksuinen multakerros 19. Sen päällä oli noin 30-100 cm:n paksuinen lantakerros 17 ja 18, jonka seassa oli puulastuja, hieman oksia ja kuusenhavuja sekä teräväreunaisia pikkukiviä (Ø 10-15 cm) ja eläintenluita.

Lantakerroksen päällä oli noin 20-50 cm:n paksuinen risukerros 15 sekä noin 10 cm:n paksuisia hiekkakerroksia (13 ja 16) risukerroksen molemmin puolin. Risukerros oli erittäin tiivis ja se sisälsi risujen lisäksi kuusenoksia, havuja, puulastua ja multaa. Risukerroksen keskelläkin oli paikoitellen noin 10 cm:n paksuisia hiekkaläikkiä. Hiekka- ja risukerrokset olivat tukkien (rakenne 10 ja 7) päällä ja välissä. Ruuduissa 1,4 oli risukerroksen seassa myös tiilimurskaa.

Risu- ja hiekkakerrosten päällä oli noin 20-40 cm:n paksuinen lantakerros ((10), (11), (12) ja (13)), jonka seassa oli puulastuja, hiekkaa ja eläinten luita. Näiden kerrosten päällä olivat kadun [2] tukit. Kadun päällä oli noin 10 cm:n paksuinen lantakerros (9), jonka seassa oli puulastuja ja luultavasti hevosen lantakakkaroitaa. Ruuduissa 0-1 oli lantakerroksen päällä 1-2 cm:n paksuinen palojätterkerros, joka sisälsi nokea, paljon pikkuoksia, risuja, kuusenhavuja ja -oksia.

Lanta- ja "palo"kerroksen päällä oli erilaisia täytehiekkerroksia noin 1 m:n paksuudelta. Alin täytehiekkerros koostui sorasta (8) ja hienosta hiekasta (7) ja se oli noin 10-30 cm:n paksuinen. Sen päällä oli mukulakiveys. Tämän päällä oli uusi noin 40 cm:n paksuinen täytehiekkerros ((2)(3)(4)(5) ja (6)), jonka päällä oli kaksi asfalttikerrosta.

Kaivausalueen pohjoispuolella, noin 40 m:n kohdalla lasketuna kaivauksen 0 ruudusta, erosivat kerrokset jonkin verran edellisistä (liite 21). Huomioituista maakerroksista alinna oli noin 30 cm:n paksuinen hiilen ja puun sekainen humuskerros n. 4,4 - 4,7 m mpy. Tämän yläpuolella oli noin 15 cm:n paksuinen hiekkakerros. Hiekkakerroksen päällä oli noin 3 cm:n paksuinen erittäin selvä palokerros, jonka päällä taas oli noin 7 cm:n paksuinen humuskerros. Humuskerroksen päällä oli noin 10 cm:n paksuinen hiekkakerros. Hiekan päällä oli taas noin 25 cm humusta, jonka seassa oli puuta. Tämän päällä oli noin 2 cm:n paksuinen selvä palokerros. Palokerroksen päällä oli noin 60 cm täytehiekkaa ennen asfalttia.

Noin 40 m:n kohdalla (liite 21) ollut ylin palokerros - heti täytehiekkan alla - lienee samanaikainen rakennus no [4] :n kanssa, varsinkin kun osa rakennuksen hirsistä oli osittain hiiltynyt. Myös ruuduissa 0-1 oli täytehiekkan ja ylimmän lantakerroksen välissä ohut (1-2 cm) palokerros, joka sisälsi nokea ja palamattomia risuja.

Tämän alapuolella olleet hiekka- ja palokerrokset taas

saattaisivat olla samanaikuisia risukerrosten no 15 (liite 19) ja katukerroksen no 10 kanssa, koska myös risukerroksen molemmin puolin oli hiekkakerroksia.

V RAKENTEET

Alimpana kaivausalueella oli erisuuntaisia pyöreitä puita ja lankkuja kolmessa eri kerroksessa (12, liitteet 12, 16. Kuvat 35-38, 48,49). Puiden epäsäännöllisistä asennoista päätellen kyseessä ei liene minkään rakennuksen pohja. Sen sijaan puut on saatettu asettaa paikoilleen maaperän kovettamiseksi ja kuivattamiseksi joko piha- tai tiealueella. Tietysti kyseessä saattaa yksinkertaisesti olla puupinon pohja, mutta tuntuu epätodennäköiseltä, että olisi jätetty näin paljon puita lahoamaan maahan ilman sen kummempaa tarkoitusta. Osa rakenteen puista ja lankkuista oli niin lahoja, että niitä rikkoontui lapioitaessa.

Puiden yläpuolella oli noin 80 cm paksu puulastu-lantakerros, jonka päällä oli risukerros. Kuten edellisessä luvussa mainittiin oli risukerros erittäin tiivis. Sen seassa oli sekä etelä-pohjois- että länsi-itä -suuntaisia lankkuja ja tukkeja (rakenteet 7, liitteet 7,17, kuvat 17,19; 8, liitteet 8,19,18; 10 liitteet 10,17, kuvat 18,20-31). Puut ja risut on ilmiselvästi asetettu paikoilleen, jotta saataisiin maaperä kuivemmaksi ja kovemmaksi. Alapuolellahan on paksu lantakerros, jossa kulkeminen on ollut vaivalloista. Kaivauksen kapeudesta johtuen ei voi varmuudella sanoa onko kyseessä tien vai pihan kuivatus. Lisäksi ruuduissa 6-8 oli risukerroksen ja puiden päälle kasattu kerros palaneita kiviä 9 (liitteet 9,18, kuva 16).

Kuivatuskerroksen länsipuolella ruuduissa 7-14 sijaitsi noin 6 m pitkä rakennuksen itäseinän hirsi (11 liitteet 11,16,17. Kuvat 18,20-22,26,28-34). Rakennuksen perustana ovat nurkkakivet sekä pari pienempää kiveä seinähirren alla. Seinähirren ja kaivauksen seinämän välissä oli näkyvissä lattialankkujen päitä. Lisäksi eteläisen nurkkakiven eteläpuolella oli suunnilleen samankokoinen kivi, jonka

päälle tuli profiilin sisältä - sekä etelästä että lännestä - kaksi lahonnutta puuta ristiin päällekkäin (liite 16, kuvat 33,34). Näin ollen rakennuksen [11] eteläpuolella on sijainnut toinen hirsirakennus samansuuntaisesti, niin että niiden etelä- ja pohjoisseinät ovat olleet vain noin 50-75 cm:n päässä toisistaan. Nämä rakennukset ja risu-puukerros [10] ja [7] lienevät tasojen perusteella samanaikuisia.

Näiden rakennusten ja kuivatuskerroksen päällä oli noin 20-30 cm:n paksuinen lantakerros, jonka päälle oli ladottu pyöreitä tukkeja vieriviereen [2] (liitteet 2,17. Kuvat 1-5,10,11,41,43,44) ruuduissa 0-14. Tukkien suunta on itä-länsi ja koko rakennelman etelä-pohjoinen. Kyseessä on jälleen pehmeän maaperän aiheuttama paikan kovettaminen - nyt tukeilla. Tässä tapauksessa on selvästi kyseessä katu-kerros. Kadun leveyttä ei voitu tarkkaan määritellä, mutta se on vähintään 3,5 m. Kadun tukkeja on pitänyt paikallaan sekä kadun alle että päälle loviin sijoitetut vastakkaisuuntaiset tukit. Kadun [2] länsipuolella on myös sijainnut rakennus [1] (liitteet 1,17. Kuvat 1,2,4-6,9,10). Siitä oli jäljellä ainoastaan noin 6,3 m:n pituinen kivijalka ja mahdollisesti yksi seinähirsi. Kyseinen rakennus sijaitsee noin 30 cm rakennuksen no [11] yläpuolella suunnilleen samalla kohdalla. Samalla tasolla sijaitsi myös toinen rakennus [4] (liitteet 4,17. Kuvat 8,14,15), josta oli kaivausalueen pohjoispäädyssä näkyvissä hirsisalvosnurkka. Nurkan sisäpuolella oli mahdollisesti lattialankkujen ja lattian perustana toimineiden hirsien jäännökset. Talon itäseinä oli vähintään 6,5 m pitkä, jossa kohdassa oli poikkihirsiä, mutta koska itäseinän hirsi jatkui tästä pohjoiseen voi kysymyksessä olla myös väliseinä.

Rakennusten [1] ja [4] välissä samalla tasolla oli kaksi pystypaalu [3] (liitteet 3,17. Kuva 4), lankkuja [6] (liitteet 6,17, kuva 4), ja pyöreitä tukkeja 5 (liitteet 5,17, kuvat 1 ja 12), jotka liittyvät talon piharakenteisiin. Lankut ja tukit saattavat olla pihan kuivatuksen takia paikalla tai myös sattumalta. Paalujen [3] merkitystä ei voi kuin arvailla.

VI LÖYDOT

Pääasiallisin löytömateriaali oli nahka. Erikokoisia nahan paloja löytyi yhteensä noin 225 kappaletta (82022:1-48). Suurin osa paloista oli kengän osia, mutta joukossa oli myös jonkin vaatteen tms. osia (mm. 82022:16C ja 34A). Kokonaista kenkää ei kuitenkaan kaivauksilta löytynyt. Useat palat oli leikattu ilmeisesti vanhasta kengästä tms. ja joko aiottu käyttää uudelleen tai sitten ne ovat jääneet tähteiksi ja heitetty pois (82022: 9D,10,15B,23A jne). Monet paloista olivat myös revenneet reunoiltaan. Palojen joukossa oli 16 kpl eri anturoita tai anturan osia sekä 2 kengän päällysnahkaa (33B ja 44A). Päällysnahat kuuluvat nauhakenkään, jossa on etuviillon sivuilla reikäparit, joista kengän nahkanauha on kulkenut. Saman tyyppisiä paloja on löytynyt myös Turusta, jossa ne on ajoitettu 1300-1400-luvuilla (Pihlman-Tuovinen 1981, s. 49-65). Paloista ainoastaan 10 löytyi ensimmäisestä ja toisesta kaivauskerroksesta. Loput paloista löytyivät risukerroksesta (krs 3, 22 kpl; liite 19 krs 15) ja sen alapuolelta.

Kaikki löytynyt keramiikka oli punasavea. Ensimmäisestä kerroksesta löytyi kaksi punasavivadin reunapalaa (59 ja 63), joissa on ollut ruskea lasitus ja vaalea raitakoristelu. Ne ajoittuvat 1700-luvulle (Hyvönen, suull.tieto). Samoin ensimmäisestä kerroksesta - rakennuksen 4 päältä löytyi punasavipadan pyöreä, ontto kahva, jonka päässä on kaksi vulstia (66). Tällaisten kahvojen teko on lopetettu 1600-luvun alkupuolella (Hyvönen, suull.tieto).

Kerroksista 3 ja 4 löytyi myös punasavikeramiikan paloja (82,86,88,92,93,95,97,98). Nämä palat ovat peräisin ainakin kahdesta punasavipadasta, jotka on sisäpuolelta lasitettu ja joukossa on myös kaksi jalkaa (92), joista ehjempi on 78 mm korkea. Tällaisten patojen ja sisäpuolen lasituksen teko on alkanut 1300-1400 -luvulla ja astian muoto on jatkunut samanlaisena aina 1600-luvulle.

Ensimmäisestä ja toisesta kerroksesta löytyi myös liitu-

piipun varren paloja, joiden avulla ei kuitenkaan voi kerroksia ajoittaa koska liitupiippujen käyttöaika on monta sataa vuotta aina keskiajalta 1800-luvulle. Vihreitä ikkunalasin paloja löytyi ensimmäisestä neljanteen kerrokseen asti.

Rakennuksen [11] lattialankkujen välistä löytyi luuluis-tin (80), joita on käytetty aina viikinkiajalta 1800-luvun lopulle, ja ne on yhdistetty mm. talvikalastukseen (Ahlbäck 1945, s.66). Muita kalastukseen liittyviä esineitä ovat: pieni tuohesta tehty verkonpaino (60) ensimmäisestä kerroksesta (Valonen 1952, s. 275), kuutiomainen nuotan tarpoimen porkka (90) talon [11] seinähirren alta ja verkon merkki (96), jossa on kirjaimet P ja E allekkain.

Viidennestä kerroksesta löytyi tuohinen kengän täyte (102) ja tuohivirsu, joka on varsinais-suomalaista tyyppiä (Valonen 1952, s. 195, kuva 4). Myös virsun käyttöikä on pitkä - aina keskiajalta nykypäiviin.

Kolmannesta kerroksesta löytyi 184 mm pitkä rautainen veitsi (74), jonka kahvassa on sarvilevyt.

Viidemestä kerroksesta löytyi myös pronssinen neula (99), joka on litteä.

Kaivinkoneella kaivettaessa löytyi kerroksesta 5A hevosenkengä (104), jonka ulkoreuna on aaltomainen ja siinä on kuusi naulan reikää. Keskiaikaisissa hevosenkengissä ulkoreuna on selvästi aaltomainen ja tämä aaltomaisuus saattaisi viitata varhaiseen ajoitukseen.

Kuten edellä on käynyt ilmi ei yhtäkään kerrosta voida valitettavasti ajoittaa tarkkaan löytöjen avulla. Ruskeaksi lasitetut punasavivadin palat (59 ja 63) antavat viitteen siihen, että puukatua [2] olisi käytetty 1700-luvulla mutta taas talon [4] yläpuolelta löydetty punasavinen padan kahva (66) laskisi ajoitusta 1600-luvun alkupuolelle, koska rakennus ei voi olla katua vanhempi. Kengän päällysnahat (33B ja 44A) taas ajoittaisivat viidennen kerroksen 1300-1400-luvulle.

VII JOHTOPÄÄTÖKSET

Vanhin Porvoosta säilynyt kartta on vuodelta 1652 (liite 2²). Tässä kartassa kaivausalue on merkitty tonttimaaksi. Seuraava kartta on vuodelta 1696 (liite 23), jossa kaivausalueen kohdalla on jo Välikatu. Tämän myöhemmän kartan Välikadun ja tonttimaan sijainti vastaa melko tarkoin kaivauksissa esiin tulleiden kadun/katujen ja talojen sijaintia ja suuntaa (liite 24). Hartmanin mukaan kaupunki olisi 1550-luvulla ulottunut ainoastaan Rihkamakadulle asti (Hartman 1906, s. 27), joten kaivausalue jäisi tämän alueen ulkopuolelle. Gardbergin mukaan kaupunki olisi laajentunut vasta 1600-luvun puolivälin jälkeen nykyiseltä Rihkatorilta etelään (Gardberg 1950, s. 70). Näiden lähteiden perusteella voisi ajatella kadun tai pihan [10] alapuolella olevaa kerrostumaa tonttimaaksi ja rakennelmaa [10] 1600-luvun lopun kaduksi, tai myös 1600-luvun puolivälin pihaksi. Kulttuurikerroksissa on yllättävää se, ettei kaivausalueella ollut ainuttakaan selvää palokerrosta, mutta jo Rihkamakadun ja Välikadun risteyksessä oli kaksi palokerrosta. Tosin rakennuksen [4] hirsissä oli palon jälkiä, mutta muuten ei kulttuurikerros tämänkään ympärillä viitannut tulipaloon. Kuitenkin Porvoon kaupunki on palanut lähes kokonaan vuosina 1508, 1571, 1590, 1708 ja 1760 (ks. Hiekkänen 1981, s.6). 1600-luvulla ei totaalisia paloja ole ollut ja kulttuurikerrokset olisivat muodostuneet 1600-luvulla. Joka tapauksessa kerrostumat ovat muodostuneet melko nopeasti, koska alueella ei voitu havaita minkäänlaista kasvillisuuskerrostumaa. Mikään esineistössäkään ei sodi tällaista ajoitusta vastaan. 1300-1400-luvulle ajoitetut kengänpäällysnahat löytyivät alimmista kaivauskerroksista ja Suomessa tällaisten kenkien teko on saattanut jatkua pitempään kuin muissa pohjoismaissa. Yleensä ei 1600-luvun ja myöhäiskeskiaikaisia kenkätyyppejä ole tutkittu niin tarkoin, että tavallisten ihmisten käyttämät kenkätyypit tunnettaisiin. Kadun [2] yläpuolella olevat löydöt ovat saattaneet sekoittaa täytehiekasta lantakerrokseen poistettaessa pintakerroksia kaivinkoneella, joten niiden todistusvoimaan ei voi täysin

luottaa. Voitaneen kuitenkin olettaa 1700-luvun keramiikan perusteella, että katua [2] on käytetty vielä 1700-luvulla vaikka se on ehkä tehty jo 1600-luvun puolella.

Syy siihen, että kaivauksista ei löytynyt ajoittavaa esineistöä on se, että alue on ainakin suurimmaksi osaksi ollut katualuetta. Katualueelle kertynyt lanta on peräisin pääasiassa kadulla kulkeneesta karjasta ja hevosista eikä siinä ole mukana niin paljon tavallista kotitalousjätettä kuin tonttimaalla olisi. Huolimatta kaivausalueen pienestä koosta antaa tämäkin jo hyvän kuvan Porvoon kaupungin varhaisesta ulkonäöstä ja jopa hieman paikalla harjoitetuista elinkeinoista.

Ensimmäisenä huomiota kiinnittävät paksut lantakerrokset. Varhaiskeskiaikaisissa kaupungeissahan on yleensä myös paksut lantakerrokset, mutta myöhäiskeskiajalla ja uudella ajalla kiinnitettiin jo enemmän huomiota kaupungin puhtaanapitoon. Myös karjanpito väheni kaupungeissa tultaessa uudelle ajalle. Porvoossa taas karjanhoidolla on ollut tärkeä merkitys vielä viime vuosisadalla ja lantakerrokset selittyvät sillä, että karjaa on kuljetettu katuja pitkin laitumille kaupungin ulkopuolelle.

Porvoon katurakenteista kaivaus antaa myös paljon valaistusta. Täytehiekkakerroksissa ollut mukulakiveys antaa vielä tänäkin päivänä leimansa Vanhan kaupungin katukuvaan. Sen alapuolella oli pyöreistä tukeista ladottu katukerros [2] (kuva 2). Näin tukeva ja paljon puita vaatinut katukerros antaa viitteen Välikadun tärkeydestä kulkuväylänä. Sen alapuolella ollut varhaisempi mahdollinen katukerros [7] ja [10] (kuvat 19 ja 21) oli taas rakenteeltaan erilainen. Siinä maa oli saatu kovaksi tukkien, oksien ja risujen avulla.

Rakennuksia paikalla oli 4 kpl, joista kaksi ensimmäisessä tasossa ([4] ja [1], kuvat 14 ja 6) ja kaksi kolmannessa tasossa ([11], kuvat 28 ja 33). Kaikki rakennukset voidaan yhdistää katuihin: [1] ja [4] katuun [2], [11] katuun [10] [7]. Rakennuksesta [1] oli jäljellä ainoastaan 6,3 m pitkä kivijalka. Rakennus [4] oli hirssi-

salvosrakennus, jossa rakennuksen nurkassa ulkopuolelle tulevan hirren pituus oli noin 30 cm. Rakennuksessa 11 oli isot nurkkakivet, joiden päällä oli pyöreä seinähirsi. Samoin sen eteläpuolella olevassa rakennuksessa oli nurkkakivi ja hirsisalvos. Rakennusten perustat eivät ole olleet kovinkaan tukevat niin pehmeässä maaperässä, joten rakennukset eivät ole olleet kovinkaan painavia. Joko ne ovat olleet pieniä asuttavia hirsimökkejä tai ulkorakennuksia.

Löydöissä nahkaa oli ylivoimaisesti eniten kadun 10 ja 7 kerroksessa sekä sen alapuolella. Koska useissa nahkaloissa oli merkkejä palojen uudelleenkäytöstä, voidaan melko varmuudella sanoa, että paikan asuttamisen alkuvaiheessa siinä on asunut suutari tai nahkuri. Rakennuksen 11 paikkeilta löytynyt kalastusvälineistö viittaa tietysti asukkaiden kalastukseen joko sivu- tai päätoimisesti.

En ole yrittänyt tätä raporttia varten selvittää paikalla olleiden tonttien omistajia kirjallisten lähteiden perusteella, enkä yleensäkkään ole paljoa perehtynyt kirjallisiin lähteisiin, jotka varmasti olisivat antaneet tällekin paikalle lisäselvityksiä. Samoin löytömateriaalin tarkempi tutkiminen saattaisi antaa lisää viitteitä paikan ajoitukseen.

Porvoon kaupungissa ei tätä ennen ole järjestetty varsinaisia kaupunkiarkeologisia kaivauksia. Tämän pienen kaivausalueen löydöt (rakenteet ja esineet) antavat kuitenkin viitteitä siitä, mitä kaikkea maa nykyisten kerrosten alla Porvoossa pitää sisällään. Mikäli tämän kaivausalueen ympäristössä tehdään maansiirtotöitä, on paikan tutkiminen erittäin tärkeää rakenteiden koon, funktion ja ajoittamisen selville saamiseksi. Lisäksi kaivaukset tulisi suorittaa lähinnä kesäaikoina tai sitten telttarakenteiden alla. Tätä kaivausta vaikeutti suuresti sateet, koska vesi kerääntyi kuopan pohjalle syvemmälle mentäessä. Viimeisinä päivinä oli myös seinämien sortumisvaara suurien lämpötilan vaihtelujen vuoksi, eikä viimeistä rakennelmaa 12 enää voitu purkaa seinämästä sortuvien isojen kivien vuoksi.

VIII KAIVAUKSISTA TIEDOTTAMINEN

Kaivausalueeseen kävi tutustumassa päivittäin useita porvoolaisia, joille pyrittiin kertomaan kaivauksesta mahdollisuuksien mukaan. Tosin työn kiireellisyys esti perusteellisemmän informaation jakamisen paikkakuntalaisille. Paikallinen lehdistö - Borgåbladet ja Uusimaa - kirjoitti kaivauksesta melko usein, suhtautuen siihen yleensä melko myönteisesti ja asiallisesti. Muutamissa artikkeleissa suhtauduttiin tosin kaivaukseen kielteisesti, jopa yhdessä pääkirjoituksessa (Uusimaa 5.11.1981) asennoiduttiin koko kaivauksen tuloksiin, sen jatkamiseen ja arkeologien asiantuntemukseen kielteisesti. Tämän takia mahdollisissa tulevaisissa kaivauksissa on kiinnitettävä ehkä enemmän huomiota tarpeeksi perusteellisen informaation jakamiseen kaivauksen kuluessa. Valtakunnallisesta lehdistöstä ainakin Suomen Sosialidemokraatti kirjoitti kaivauksesta. Lisäksi Uudenmaan ruotsinkielinen alueradio teki ohjelmia kaivauksesta sen kuluessa sekä Yleisradion perheohjelmatoimitus kaivauksen jälkeen. Myös ruotsinkielinen TV teki katsauksen Porvoon kaivauksista.

Kaivaus aiheutti paljon keskustelua ja sai julkisuutta, mikä osoittaa porvoolaisten olevan kiinnostuneita kaupungin menneisyydestä. Toivottavasti tämä kaivaus ei jää kaupungin ainoaksi vaan tutkimuksia tehdään maansiirtotöiden yhteydessä ja muinaismuistolain velvoitteiden nojalla. Näin saadaan vähitellen käyttöön myös se tieto kaupungista, mikä on nykyisen maanpinnan alla kirjallisten lähteiden lisäksi. Tiedot aikaisemmista arkeologisista havainnoista ja Porvoon keskiaikaisista lähteistä on koottu Markus Hiekkasen laatimaan museoviraston julkaisemaan raporttiin Keskiajan kaupungit 1. Porvoo.

KIRJALLISUUSLUETTELO

- Ahlbäck, Ragna, 1945. Skrifter utgivna av Svenska Litteratursällskapet i Finland 300. Folklivstudier utgivna genom folkkultursarkivet I. Helsingfors.
- Hartman, T., 1906. Borgå. Stads Historia I-III. Borgå.
- Hiekkanen, Markus, 1981. Keskiajan kaupungit 1, Porvoo. Raportti. Museovirasto. Helsinki.
- Gardberg, Carl Jacob, 1950. Stadsplan och byggnadsskick i Borgå intill år 1834. Helsingfors.
- Pihlman, Aki - Tuovinen, Tapani, 1981. Mätjärven lounaisrannan vanhimman kulttuurikerrostuman ajoituksesta. Turun kaupungin historiallinen museo, vuosijulkaisu 1978-1979. Turku.
- Valonen, Niilo, 1952. Geflechte und andere arbeiten aus birkenrindenstreifen. Kansatieteellinen arkisto IX. Vammala.

82021

3. 78 cm, leveys 305 cm.
a-b Jalustan kork. 64,5 cm, leveys 260 cm, syvyys 55 cm
(yhdistettynä 110 cm)

82022

Löytöjä Porvoon Rihkamatorin kaivauk-
sista 29.10. - 27.11.1981.

Löytöjen sijainnista: katso kaivaus-
kertomus museoviraston rak.hist.os.
arkistossa.

Piirrokset erillisenä liitteenä luet-
telon jälkeen.

1. Kengän anturan paloja

Nahkaa. Palat 1 A, 1 B ja 1 C ovat olleet päällekkäin.
Palat ovat luultavasti samaa nahkaa, joka on huonosti
parkittu. Palojen sivuilla on n. 2-3 mm:n läpimittaisia
reikiä.

Nahkapalat 1 D ja 1 E kuulunevat samaan anturaan. Palo-
jen yhdellä sivulla on 2-3 mm:n läpimittaisia reikiä.

1. Palojen mitat 1 A 83 x 62 mm
B 87 x 65 mm
C 81 x 56 mm
D 69 x 20 mm
E 40 x 21 mm

Palojen paksuus alle 1 mm.

Palat ovat löytyneet kaivausalueen pintakerroksesta.

2. Nahan pala

Palan kahdella sivulla n. 3 mm:n läpimittaisia reikiä noin 5 mm:n välein.

Mitat 112 x 70 mm

Ruudusta 15-16, kerros 1.

3. Nahan pala

Mitat 40 x 25 mm

Ruutu 17-18, kerros 1.

4. Nahan paloja 2 kpl

Molempien palojen sivuilla n. 1-2 mm:n läpimittaisia reikiä.

Mitat 4 A 97 x 61 mm

B 45 x 76 mm

Ruutu 20-21, kerros 1.

5. Nahan pala

Nahan muoto neliömäinen. Sen kaikilla sivuilla on ompeleen jälkiä. Nahan lihapuolella on myös ompeleen jälkiä.

Mitat 61 x 55 mm

Ruutu 2-3, krs. 2

6. Kengän puolipohjia 2 kpl

Nahkaa. Molempien palojen kaikilla sivuilla reikiä.

Mitat 6 A 100 x 82 mm

6 B 102 x 78 mm

7. Nahan paloja 3 kpl

A Palan keskellä ompelun jälkiä samoin yhdellä sivulla.

Mitat 38 x 84 mm

B Palan keskiosassa 4 kpl nahan läpi meneviä 20 mm pitkiä viitolja

Mitat 28 x 47 mm

C Palan yhdellä sivulla n. 1 mm:n läpimittaisia reikiä n. 4 mm:n välein.

Mitat 32 x 38 mm

Ruutu 20-21 krs. 2

8. Nahan pala

Kapea pitkulainen pala, jonka kolmella sivulla on nahan läpi meneviä pieniä reikiä.

Mitat 149 x 26 mm

Ruutu 2-3 krs 3

9. Nahan paloja 5 kpl

A Katkaistun kolmion muotoinen nahan pala, jonka kaikilla sivuilla on ompeleen jälkiä. Palan sisimmällä sivulla on noin 150 mm:n levyinen taite, jossa on nahan läpi meneviä reikiä. Vrt. 15 G

Mitat: Pituus 75 -220 mm

leveys 85 cm

B Nelikulmainen nahanpala, jonka kolmella sivulla on ompeleen jälkiä. Palan yhdestä kulmasta kohti vastakkaisista reunaa ompele.

Mitat: 168 x 82 mm

9. C. Pitkulainen nahan pala, jonka yksi sivu on revennyt.
Palan kahdessa reunassa on ompeleen jälkiä sekä yhdessä reunassa nahan läpi meneviä reikiä. Palan lihapuolella on myös ompeleen jälkiä.
Mitat 213 mm x 82 mm
- D. Nahan pala, jonka yksi reuna on kaareva ja jossa on viisi suoraa reunaa. Yhdessä reunassa on ompeleen jälkiä. Nahan karvapuolella on viiltoja.
Mitat 170 mm x 85 mm
- E. Nahan pala
Pitkulainen.
Mitat 110 x 15 mm
Ruutu 3-4, krs 3
10. Nahan pala
Palan yhdellä sivulla ompeleen jälkiä tiheässä noin 1 mm:n päässä reunasta.
Mitat 210 x 32 mm
Ruutu 6-7, krs. 3
11. Nahkasuikaleita 2 kpl
Suikaleet ovat kaarevia.
Mitat n. 110 x 4 mm
6-7 krs 3
12. Pyöreä nahan pala
Palan keskellä halkaisijaltaan noin 11 mm:n suurinen reikä. Reiästä laitaa on kolme noin 2 mm:n läpimittaista reikää rivissä sekä neljä pienempää reikää rivin sivuilla.
Nahan halkaisija 57 x 65 mm
Ruutu 9-10 krs. 3

13. Nahan pala
Pyöreä pala jonka keskellä on noin 11 mm:n läpimittainen reikä. Palan halkaisija n. 40 mm
Ruutu 10-11, krs 3

14. Nahan pala
Nelikulmainen, jonka yksi sivu on kaareva.
Palassa on kaksi noin 5 mm:n pituista reikää.
Mitat 77 x 45 mm
Ruutu 12-12, krs 3

15. Nahan paloja 7 kpl

A Kengän antura, jonka reunoissa noin 1-2 mm:n läpimittaisia reikiä kahdessa rivissä
Mitat 175 x 61 mm

B Kolmiomainen nahan pala, jonka yksi sivu leikattu sisäänpäin kaarevaksi. Palan yhdessä reunassa on noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä ja toisessa reunassa ompelun jälkiä. Palan lihapuolella on myös ompelun jälkiä.
Mitat 108 x 120 mm

C Kengän anturan puolikas
Anturan yksi sivu rikki. Anturan muilla sivuilla nahan läpi meneviä reikiä (läpipiston jälkiä). 12:ssa reiässä on vielä lankaa jäljellä.
Mitat 95 x 61 mm

D Nahkakiila
Kolmion muotoinen. Kiilan kaikilla sivuilla ompelun jälkiä.
Mitat 59 x 59 mm

- E Nahan pala
Kolmiomainen
Mitat 53 x 54 mm
- F Nahan pala
Katkaistun kolmion muotoinen
Mitat 71 x 30 mm
- G Katkaistun kolmion muotoinen nahan pala
Kaikilla sivuilla on läpiompeleen jälkiä. Vrt. 9 A
Mitat 185 x 75 mm
- H Nahan pala
Nelikulmainen. Palan kahdella sivulla ompeleen jälkiä -
toisella sivulla läpipiston, toisessa aivipiston jälkiä.
Mitat 83 x 56 mm
Ruutu 14-15, krs 3
16. Nahkakiila
- A Kolmion muotoinen nahan pala.
Palan kahdella sivulla läpiompelun jälkiä.
Pala kuuluneen yhteen 16 C:n kanssa.
Mitat 63 x 30 mm
- B Nahan pala
Leikattu kaarevaksi. Ei ompelun jälkiä.
Mitat 160 x 24 mm
- C Nahan pala
Palan useissa sivuissa ompeleen jälkiä, jotka kahdessa
kohtaa lienevät sisäänottoja. Palassa on yksi kiila -
kappale. Nahan poikki on myös ompelun jälkiä. Pala
lienee peräisin jostakin vaatteesta.
Mitat 305 x 235 cm
Ruutu 16-17, krs 3

17. Nahan pala

- A Palan yhdellä sivulla kaksi noin 5 mm:n pituista reikää.
Mitat 120 x 52 mm

B Nahan pala

Mitat 75 x 37 mm
Ruutu 0-1, krs 4

18. Nahan pala

Kolmiomainen. Palan yhdellä sivulla on ompelun jälkiä. Yhdellä sivulla on kaksi n. 1 mm:n läpimittaista reikää.

Mitat 76 x 62 mm
Ruutu 2-3, krs 4

19. Nahan pala

- A Palan yksi sivu kaartuu ja siinä on ompeleen jälkiä. Useissa rei'issä on lankaa jäljellä. Palan muut sivut repeytyneet. Pala lienee anturan osa.
Mitat 133 x 65 mm
Reikien väli n. 3 mm

B Nahan pala

Palan yhdellä sivulla kaksi n. 6 mm:n läpimittaista reikää ja jälki kolmannesta reiästä.
Mitat 85 x 70 mm

C Nahan pala

Pitkulainen. Palan toisella pitkällä sivulla n. 1 mm:n läpimittaisia reikiä n. 3 mm:n välein. Toinen pitkä-sivu on leikattu. Palan lyhyet sivut ovat repeytyneet.
Mitat 240 x 85 mm

82022

D Nahan pala

Anturan osa? Palan kahdella vastakkaisella sivulla läpiompeleen jälkiä. Kaksi sivua on revennyt.

Mitat 90 x 53 mm

E Nahan pala

Mitat 115 x 34 mm

F Nahan pala

Mitat 50 x 37 mm

Ruutu 3-4, krs 4

20. Anturan osia 3 kpl

ABC Palojen yksi reuna kaareva ja yksi tasainen.

Kaarevassa reunassa pieniä reikiä.

Kaikki palat kuulunevat saman kengän pohjaan.

Mitat A 60 x 95 mm

B 68 x 95 mm

C 70 x 94 mm

D Nahan pala

Anturan osa? Yhdellä sivulla reikiä.

Mitat 45 x 72 mm

E Nahan pala

Yksi sivu revennyt. Yhdellä sivulla reikiä.

Mitat 53 x 23 mm

F Nahan pala

Mitat 66 x 52 mm

G Nahan paloja 15 kpl

Osassa paloja reikiä.

Mitat 50 x 35 mm - 10 x 10 mm

Ruutu 4-5 krs 4

21. Nahan pala
A Leikatut sivut. Ei ompeleen jälkiä.
Mitat 93 x 52 mm.
- B Nahan pala
Yhdellä sivulla reikiä. Muut sivut repeytyneet.
Mitat 80 x 56 mm
- C Nahkaliuska
Ei ompeleen jälkiä
Mitat 196 x 7 mm
- D Nahan paloja 2 kpl
Toisen palan yhdellä sivulla reikiä.
Mitat 50 x 25 mm ja 19 x 13 mm
Ruudusta 5-6 krs 4
22. Nahan pala
Yksi siyu on kaareva ja siinä on noin 2 mm:n läpimit-
taisia reikiä. (läpipiston jälkiä) 4-5 mm:n välien.
Palan kahdella sivulla on ompeleen jälkiä, joista
toisella sivulla on 2 noin 5 mm:n läpimittaista
reikää.
Mitat 183 x 80 mm
Ruudusta 8-9 krs 4
23. Nahan pala
A Kolmiomainen. Palan yhdellä sivulla on noin 2 mm:n
läpimittaisia reikiä noin 5 mm:n välein.
Mitat 85 x 57 mm
- B Nahkaliuska
Mitat 155 x 7 mm
- C Nahan pala
Mitat 30 x 14 mm

24. Kengän kanta ja sivuosa?

A Suorakulmion muotoinen. Palan toisella pitkällä sivulla on reikiä (läpipiston jälkiä), kahdessa rivissä noin 3 mm:n välein. Yhdellä lyhyellä sivulla on myös reikiä. Toisella pitkällä ja lyhyellä sivulla on reikiä sivuttaisen nahan läpi.
Mitat 171 x 47 mm

B Nahan pala

Yhdellä sivulla reikiä. Muut sivut repeytyneet.
Mitat 27 x 10 mm

C Anturan ? pala

Palan yksi sivu kaareva. Tällä sivulla on noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä noin 4 mm:n välein. Palan muut sivut repeytyneet.
Mitat 64 x 27 mm

D Nahan pala

Yhdellä sivulla reikiä vinottain nahan reunassa.
Mitat 60 x 40 mm

E Nahan pala

Ei ompeleen jälkiä
Mitat 100 x 47 mm

F Nahan pala

Palan keskellä ja kahdella sivulla reikiä.
Mitat 85 x 60 mm
Ruutu 11-12 krs 4

25. Nahan pala

Palan yksi sivu kaareva ja siinä on reikiä kahdessa rivissä. Yksi sivu on suora.

Mitat 125 x 70 mm

Ruutu 12-13 krs 4

26. Nahan paloja

A-F	Mitat A	125 x 110 mm
	B	100 x 90 mm
	C	125 x 83 mm
	D	155 x 73 mm
	E	40 x 22 mm
	F	84 x 72 mm

G Nahan pala

Yhdellä sivulla litteitä reikiä. Yhdessä kulmassa pyöreitä reikiä 5 kpl.

Mitat 75 x 62 mm

H-I Antura

Antura repeytynyt kantaosastaan.

Anturan sivuilla on noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä 4-5 mm:n välein

J Nahkaliuska

Palan molemmilla pitkillä sivuilla n. 2 mm:n läpimittaisia reikiä. Toisen sivun reiät kulkevat nahan reunan läpi vinottain.

Mitat 128 x 10 mm

K-N Nahan paloja

Kahden palan sivuilla reikiä

Mitat K 75 x 60 mm

L 73 x 32 mm

M 51 x 50 mm

N 31 x 23 mm

Ruutu 13-14 krs 4

27. Nahan pala
Palan yhdellä reunalla reikiä vinottain nahan reunan yläreunasta alaspäin.
Mitat 165 x 64 mm
Ruutu 15-16 krs 4.
28. Nahan pala
Kahdella sivulla reikiä
Mitat 57 x 45 mm
Ruutu 0-1 krs 5
29. Nahan pala
A Pala on suorakuimion muotoinen. Palan yhdellä lyhyellä- ja pitkällä sivulla on ompeleen jälkiä. Lyhyellä sivulla on myös 4 noin 4 mm:n läpimittaista reikää.
Mitat 112 x 50 mm
- B. Anturan puolikas
Kaikilla sivuilla reikiä.
Mitat 155 x 111 mm
- C Nahan pala
Viisikulmainen. Palan kaikilla sivuilla on reikiä.
Mitat 117 x 112 mm
- D Nahan pala
Palassa hieman karvoja.
Mitat 90 x 60
- E Nahan pala
Viisikulmainen. Yksi sivu revennyt. Muissa sivuissa läpiompeleen jälkiä.
Mitat 120 x 102 mm

F. Nahan pala

Mitat 111 x 51 mm

G. Nahan pala

Keskellä rivissä reikiä.

Mitat 35 x 15 mm

Ruutu 2-3 krs 5

30. Nahan pala

A Nelikulmainen, kapenee toiseen päähän.

Yhdellä sivulla reikiä.

Mitat 90 x 54 mm

B Nahkaliuska

Mitat 200 x 6 mm

Ruutu 4-5 krs 5

31. Nahan pala

A Yksi sivu on kaareva ja siinä on reikiä.

Mitat 110 x 17 mm

B Nahan pala

Viisikulmainen. Kaikilla sivuilla ompeleen jälkiä.

Yhdellä reunalla on läpipiston jälkiä ja muilla reunoilla on ommeltu nahan reunasta vinoon alaspäin.

Mitat 158 x 102 mm

32. Anturan osa

Anturan kanta ja varvasosa revenneet.

Palan kahdella sivulla läpiompeleen jälkiä.

Mitat 113 x 65 mm

Ruutu 6-7 krs 5

33. Nahan pala

A Palan sivut leikattu ja repeilleet. Yhdellä sivulla läpipiston jälkiä. Kahdella sivulla ompeleen jälkiä.
Mitat 212 x 87 mm

B Kengän päällysnahka

Kengän päällyksessä on keskellä viilto, jonka molemmilla reunoilla on kaksi reikää, joista kengän nahkahanauha kulkee. Nauhassa on solmu toisella laidalla. Nahan toisella etusivulla ei ole ompeleen jälkiä. Toinen sivu on leikattu suoraan viillosta alaspäin ja siinä on läpipiston jälkiä. Sanoin nahan ulkoreunoilla on läpipiston jälkiä.

Mitat 120 x 125 mm

C Anturan osa

Anturan varvas- ja kantaosa revenneet.
Palan kahdella reunalla on litteitä reikiä.
Mitat 154 x 64 mm

D Nahan pala

Palan yhdellä sivulla reikiä. Palan läpi kulkee myös puolikaaren muotoinen reikäjono.

Mitat 90 x 74 mm

E Nahan paloja 6 kpl

Kolmessa palassa reikiä yhdellä sivulla.

Mitat 12 x 7 mm - 112 x 10 mm

Ruutu 7-8, krs 5

34. Kaksi nahanpalaa päällekkäin

A Isommassa palassa on yhdellä reunalla reikiä. Pienemmässä palassa on kahdella reunalla noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä 4 mm:n välein. Molemmat palat ovat rikki. Palat on kiinnitetty toisiinsa nahkanauhalla. Pienemmässä palassa on lisäksi neljä reikää, joiden läpi kulkee nahkanauha, joka ei ole kiinni isommassa palassa.

Mitat 101 x 86 mm

51 x 66 mm

B Nahan pala

Palan kahdella sivulla reikiä, kaksi sivua revenneet.

Mitat 43 x 39 mm

C Nahan pala

Pitkulainen. Yhdellä pitkällä sivulla reikiä. Sen vastakkaisella pitkällä sivulla ompeleen jälkiä. Nahan läpi kulkee pitkiltä sivuilta viistoon ommel. Yhdellä lyhyellä sivulla on reikiä.

Mitat 292 x 88 mm

Ruutu 8-9 krs 5

35. Nahan pala

Kaikki sivut revenneitä

Mitat: 94 x 40 mm

Ruutu 9-10 krs 5

36. Nahan pala

A Viisikulmainen. Yksi kulma on revennyt. Revenneestä kulmasta lähtee noin 65 mm:n pituinen viilto kohti lyhyttä vastakkaista sivua. Viillon molemmilla puolilla on reikiä. Viillon päästä noin 15 mm:n päässä on kaksi noin 4 mm:n läpimittaista reikää. Palan lyhyellä sivulla on ompeleen jälkiä. Yhdellä pitkällä sivulla on ommeltu nahan reunasta sisäänpäin. Sen viereisellä sivulla on reikiä.

82022

B Nahan paloja 4 kpl

Pitkiä ja kapeita. Kolmessa palassa on pitkällä sivulla reikiä ja yhdessä jälkiä rei'istä.

Mitat 32 x 7 mm - 118 x 7 mm

C Anturan osa

Koko kantaosa ja osa kärjestä revenneet.

Kahdella sivulla reikiä.

Mitat 85 x 78 mm

D Nahan pala

Yhdellä sivulla ompeleen jälkiä.

Mitat 147 x 73 mm

Ruutu 10-11 krs 5

37. Nahan pala

A Pitkällä sivulla 4 kpl noin 4 mm:n läpimittaista reikää noin 20 mm:n välein.

Mitat 223 x 89 mm

B Nahan pala

Suunnilleen viisikulmainen. Palan yksi kulma revennyt.

Palan kolmella sivulla reikiä. Yhdellä sivulla ja palan keskellä ompeleen jälkiä.

Mitat 215 x 61 mm

C Kiila

Yhdellä sivulla reikiä läpi nahan, toisella sivulla reikiä nahan reunasta vinottain alaspäin. Palan yhdessä kulmassa noin 7 mm:n pituinen kapea reikä.

Mitat 71 x 57 mm

D Kiila

Palan yhdellä sivulla reikiä nahan reunasta vinottain alaspäin, toisella sivulla läpi taivutetun nahan.

Mitat 69 x 55 mm

E. Anturan kantaosa

Palan kahdella sivulla reikiä.

Mitat 69 x 43 mm

F. Nahan pala

Yksi sivu on kaareva ja siinä on reikiä.

Muut sivut revenneet.

Mitat 68 x 55 mm

G. Nahan pala

Lähinnä viisikulmainen. Yksi kulma on revennyt, muut reunat on leikattu. Yhdellä sivulla on noin 20 mm:n pituinen reikä. Ei ompeleen jälkiä.

Mitat 171 x 124 mm

H. Nahan paloja 16 kpl

Useimmat paloisyä pitkiä ja kapeita.

Kaikissa paloissa reikiä yhdellä sivulla.

Kahdessa palassa reikiä kahdessa rivissä.

Mitat 60 x 32 mm - 300 x 15 mm

I. Nahan pala

Anturan osa? Kahdella sivulla reikiä nahan läpi.

Mitat 133 x 65 mm

J. Nahan pala

Eri puolilla palaa 2-3 mm:n läpimittaisia reikiä.

Palassa on kaksi suoraa sivua ja yksi sivu on pyörityvä.

Mitat 62 x 51 mm

37. Nahan pala

K Palan muoto kolmiomainen tosin kulmat ovat pyöristyvät tai tylpät. Palan pyöristyvällä reunalla on pareittain noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä noin 15-20 mm:n välein.

Mitat 110 x 47 mm

L Nahan paloja 2 kpl

Isoimmassa palassa on kolme suoraa sivua, joissa on reikiä ja yksi revennyt sivu. Reiät ovat noin 2 mm:n läpimittaisia ja niitä on useita palan terävässä "kärjessä". Pienemmässä palassa on reikiä "kärjessä".
Palat ovat olleet päällekkäin.

Mitat 71 x 55 mm ja 58 x 50 mm

Ruutu 11-12 krs 5

38. Nahan pala

A Lähinnä puolipyörän muotoinen. Palan kaikilla sivuilla on nahan läpi meneviä eri suuruisia reikiä.

Mitat 95 x 51 mm

B Nahan pala

Pahasti repeytynyt. Jäljellä osia kolmesta suorasta sivusta, joissa on noin 2 mm:n läpimittaisia reikiä.

Mitat 95 x 63 mm

C Nahan paloja 2 kpl

Paloissa ei ole ompeleen jälkiä.

Mitat 43 x 55 mm ja 35 x 43 mm

Ruutu 12-13 krs 5

39. Anturan osa
- A Kanta ja osa kärjestä repeytyneet.
Palan kahdella sivulla on noin 3 mm pitkiä kapeita reikiä noin 3 mm:n välein.
Mitat 125 x 80 mm
- B Anturan osia 3 kpl
Kärkiosa on revennyt pois. Yhden palan kahdella sivulla on noin 3 mm:n pituisia reikiä. Kaikki palat lienevät olleet päällekkäin.
Mitat 80 x 42 mm - 51 x 35 mm
- C Nahkaliuska
Liuskan keskellä reikiä.
Mitat 97 x 6 mm
Ruutu 14-15 krs 5
40. Nahan pala
- A Palan yhdellä sivulla on reikiä.
Mitat 70 x 80 mm
- B Nahan pala
Palan kahdella sivulla on kaksi reikää.
Mitat 78 x 42 mm
41. Nahan pala
- A Pala on pahasti repeytynyt. Palan kahdella suoralla sivulla on reikiä.
Mitat 62 x 66 mm
- B Nahan pala
Palan kahdella sivulla on reikiä.
Mitat 74 x 48 mm

41. Nahan pala

- C Palan yhdellä pitkällä sivulla on noin 2 mm:n läpimitaisia reikiä noin 3 mm:n välein. Sen vastakkaisella sivulla on reunasta sisäänpäin 22 mm:n pituinen viilto. Viillon reunan puoleisessa päässä on sen molemmin puolin reikäparit.
Mitat 98 x 55 mm

D. Anturan osa

- Anturan kanta- ja kärkiosa ovat revenneet pois. Palan sivulla on reikiä nahan läpi.
Mitat 126 x 52 mm

E. Nahan pala

- Palan kahdella sivulla on reikiä.
Mitat 92 x 47 mm

F. Nahan pala

- Palan yhdellä sivulla on reikiä.
Mitat 56 x 35 mm

G. Nahan pala

- Palan yhdellä sivulla ja keskellä reikiä.
Mitat 54 x 57 mm

H. Nahkaliuska

- Palassa reikiä.
Mitat 55 x 4 mm
Ruutu 16-17, krs 5

42. Nahan pala

Palan yhdellä sivulla on reikiä.

Mitat 78 x 17 mm

Ruutu 18-19, krs 5

43. Nahan pala

A Repeytynyt. Palan kolmella sivulla on reikiä nahan läpi. Yhdellä sivulla reiät ovat vinottain nahan läpi.

Mitat 110 x 54 mm

B Nahan pala

Palan lyhyet sivut ovat repeytyneet. Toisella pitkällä sivulla on reikiä läpi nahan. Vastakkaisella pitkällä sivulla on ompeleen jälkiä, jotka eivät läpäise koko nahkaa.

Mitat 168 x 74 mm

C Nahan pala

Mitat 55 x 35 mm

D Nahan pala

Palan lyhyet sivut revenneet. Toisella pitkällä sivulla on nahan läpi meneviä reikiä 2-3:ssa rivissä. Vastakkaisella pitkällä sivulla on sekä nahan läpi meneviä reikiä että sellaisen ompeleen jälkiä, joka ei lävistä koko nahkaa.

Mitat 93 x 57 mm

E Nahan pala

Palan yksi sivu on kaareva ja siinä on reikiä.

Muut sivut ovat repeytyneet.

Mitat 74 x 98 mm

- F Nahan pala
Palassa ei ole ompelun jälkiä.
Mitat 147 x 68 mm
- G Nahan paloja 25 kpl
Erimuotoisia.
Osassa paloja on nahan läpi meneviä reikiä,
osassa ei ole ompelun jälkiä.
Mitat 12 x 13 mm
62 x 7 mm
75 x 35 mm
- H Nahan pala
Suorakulmion muotoinen. Yksi lyhyt sivu on revennyt.
Kahdella vierekkäisellä sivulla on nahan reunasta
sisäänpäin menevän ompeleen jälkiä. Yhdellä reunalla
on 2-3:ssa rivissä nahan läpi meneviä reikiä. Palan
ylitse kulkee myös reikäriivi.
Mitat 81 x 58 mm
- I Nahan pala
Yksi reuna kaareva, muut reunat repeytyneet.
Kaarevalla reunalla on reikiä.
Mitat 84 x 45 mm
- J Nahan pala
Yksi reuna kaareva, muut repeytyneet.
Kaarevalla reunalla on reikiä.
Mitat 80 x 30 mm
- K Nahan pala
Lähinnä puoliympyrän muotoinen. Ei ompeleen jälkiä.
Mitat 95 x 36 mm
Ruutu 13-14, krs 5 A

44. Kengän päällysnahka

A Päällyksen keskellä ylhäällä on noin 50 mm:n pituinen viilto, jonka molemmin puolin on kaksi noin 5 mm:n läpimittaista reikää, joista nahk nauha kulkee. Nahan reunoilla anturan kiinnityskohdassa on noin 2 mm:n läpimittäisiä reikiä n. 5 mm:n välein. Palan etusivulla on nahan reunasta sisäänpäin kulkevan ompeleen jälkiä. Nahan ulko-reunat ovat kääntyneet sisään- ja alaspäin.
Mitat 150 x 145 mm

B Nahan paloja 9 kpl

Paloista 3 on pitkänomaisia ja niissä on reunoissa nahan läpi meneviä reikiä. Loput paloista ovat revenneitä pikkupaloja.
Mitat 12 x 5 mm - 100 x 17 mm

C Nahan pala

Epämääräisen muotoinen. Yksi sivuista on suora ja leikattu, loput sivut ovat revenneet. Palassa ei ole ompeleen jälkiä.
Mitat 250 x 93 mm
Ruutu 17-18 krs 5 A

45. Nahan pala

A Suorakulmion muotoinen. Yksi lyhyt sivu on osittain revennyt. Palan yhdellä pitkällä sivulla on vinottain nahan läpi meneviä reikiä. Vierekkäisellä lyhyellä sivulla on nahan reunasta sisäänpäin kulkevia reikiä sekä neljä noin 3 mm:n läpimittaista reikää noin 8 mm:n päässä reunasta ja ompeleen jälkiä reikien takana. Kaksi muuta sivua on leikattu.
Mitat 105 x 48 mm

45. Nahan pala

B Lähinnä katkaistun kolmion muotoinen, pahoin revennyt. Palan kahdella virekkäisellä sivulla on nahan läpi meneviä reikiä.

Mitat 137 x 67 mm

C Nahan paloja 8 kpl

Erimuotoisia, osassa paloja on leikatut reunat.

Kahdessa palassa on sivuilla nahan läpi meneviä reikiä säännöllisin välimatkoin.

Mitat 15 x 8 mm

115 x 15 mm

40 x 56 mm

Ruudut 17-21, krs 5 A

46. Nahan pala

A Lähinnä kolmion muotoinen. Palan kahdella sivulla on nahan läpi meneviä reikiä.

Mitat 68 x 45 mm

B Nahan paloja 2 kpl

Palojen yhdellä sivulla nahan läpi meneviä reikiä.

Palat lienevät olleet päällekkäin.

Mitat 108 x 24 mm ja 87 x 26 mm

C Nahan pala

Yhdellä sivulla on kaksi noin 7 mm:n läpimittaista reikää.

Mitat 68 x 51 mm

D Nahan paloja 2 kpl

Palojen reunat revenneet.

Mitat 50 x 23 mm ja 22 x 18 mm

Ruutu 2-3, krs 6

47. Nahan pala
A Palan yhdellä sivulla on nahan läpi meneviä reikiä.
Mitat 84 x 32 mm
- B Nahan pala
Lähinnä kolmiomainen. Palan keskellä on n. 5 mm:n läpimittainen reikä.
- C Nahan paloja 4 kpl
Yhdessä palassa on yhdellä sivulla kolme reikää.
Mitat 32 x 20 mm - 20 x 15 mm
Ruutu 2-4, irtomaasta
48. Nahan pala
Mitat 72 x 55 mm
Irtolöytö
49. Punasavipadan kahva
Kahva on pyöreä ja ontto. Kahvan päässä on kolme vulstia, joiden halkaisijat ovat 16-33 mm. Kahvan alaosassa on nokea.
Mitat 36 x 94 mm
50. Kaakelin pala
Yhdellä sivulla valkoista lasitusta.
Mitat 69 x 45 x 14 mm
51. Liitupiipun varsia 2 kpl
Mitat 72 x 7 mm
63 x 8 mm
49-51 löydetty täytehiekasta.

52. Liitupiipun varsi
Mitat 27 x 10 mm
Ruutu 4-5 krs 0
53. Lasin pala
Pala on vihreä ja kolmiomainen
Mitat 31 x 19 x 3 mm
Ruutu 12-13 krs 0
54. Ikkunalasin pala
Vihreä
Mitat 43 x 35 x 1 mm
55. Fajanssiastian pala
Valkoinen lasitus
Mitat 20 x 14 x 3 mm
54 ja 55 ruudusta 17-18 krs 0
56. Liitupiipun varren pala
Mitat 45 x 7 mm
57. Kaakelin pala
Yhdellä pinnalla sammaleen vihreä
lasitus.
Mitat 50 x 35 x 8 mm
58. Tiilen pala
Mitat 57 x 42 x 11 mm
56-58 ruudusta 20-21 krs 0

59. Punasavivadin reunapala
Reunuş on 21 mm:n leyyinen. Vadin seinämä laskeutuu loiyasti suorana reunuksesta. Palan sisäpinnalla jälkiä ruskeasta lasituksesta ja vaaleista raidoista, jotka on tehty liitusaven avulla.
Mitat 54 x 83 x 6 mm
Ruutu 4-5 krs 1
Kadun 2 päällä
60. Verkon paino
Tuolta, kolmiomainen
Mitat 70 x 55 x 10 mm
Ruutu 9-10 krs 1
61. Pyöreä kuparilevy
Mitat: halkaisija 33 mm
paksuus n. 2 mm
Ruutu 11-12 krs 1
Rakenne 1:n peruskivien välistä
62. Ikkunalasinpaloja 3 kpl
Vihreitä
Mitat 17 x 8 x 2 - 36 x 17 x 1 mm
Ruutu 16-17 krs 1
63. Punasavivadin reunapala
Reunassa on ruskea lasitus, jossa on koristeena kellertävä lasitusraita. Reunassa on ollut raita.
Mitat 20 x 80 x 9 mm

64. Tiilen pala

Palan yhdellä sivulla heinänpainanteita

Mitat: Tiilen korkeus 51 mm

Palan mitat 50 x 51 x 50 mm

65. Liitupiipun varren pala

Mitat 24 x 5 mm

62-64 ruudusta 17-18, krs 1

66. Punasavipadan kahvan pää

Pala peräisin pyöreästä kahvasta. Kahvan päässä on kaksi vulstia. Sisemmän vulstin päällä on pieni läik-
kä vihreää lasitusta.

Mitat: Vulstien läpimitat 24 ja 19 mm

Palan pituus 25 mm

Kahvan leveys päässä 20 mm

67. Punasaviastian reunapala

Reuna on tasainen. Astian seinämä on suora reunan
alapuolella.

Mitat 15 x 34 x 5 mm

65 ja 66 ruudusta 21-22 krs 1

Talon 4 nurkan päältä.

68. Liitupiipun varren pala

Mitat 31 x 8 mm

Ruutu 4-5 krs 2

69. Lasin pala

Pullosta, vihreä

Mitat 63 x 36 x 6 mm

Ruutu 5-6 krs 2

70. Lasin pala
Vihreää ikkunalasia
Mitat 23 x 20 x 2 mm
Ruutu 6-7 krs 2
71. Liitupiipun varren pala
Mitat 36 x 8 mm
72. Luita 620 gr
69 ja 70 ruudusta 10-11 krs 2
Kadun 2 alta
73. Punasaviastian pala
Palan molemmilla sivuilla kellertävän ruskeaa ja vihreää lasitusta. Savi on tiivistä ja saven sekoite hienojakoista.
Mitat 58 x 58 x 7 mm
Ruutu 18-19 krs 2
74. Veitsi
Rautaa. Kahvan pää litteä ja sen molemmin puolin on sarvilevyt, jotka on kiinnitetty kolmella niitillä. Ks. piirros
Mitat: Pituus 184 mm, josta terä 109 mm
Terän leveys 15 mm paksuus 2 mm
Kahvan sarvilevyn pituus 40 mm, leveys 16 mm, paksuus 1-5 mm
Ruutu 1-2 krs 3

75. Ikkunalasin pala
Vihreä
Mitat 24 x 20 x 2 mm
Ruutu 2-3 krs 3
76. Narua
Kaksisäikeistä, S-kierteistä. Villaa, ruskean eläimen karvasta.
Mitat: Pituus 38 cm, paksuus 13 mm
Ruutu 6-7 krs 3
77. Narua
Kaksisäikeistä, Z-kierrettyä. Tehty kasviskuiduista.
Mitat: pituus 30 cm, paksuus 10 mm
78. Ikkunalasin paloja 9 kpl
Vihreitä
Mitat 21 x 11 x 1 mm - 52 x 32 x 2 mm
79. Kaakelin pala
Kahdessa pinnassa kellertävä lasitus.
Mitat 38 x 24 x 8 mm
77-79 ruudusta 9-10 krs 3
80. Luuluistin
Halkaistu raajanluu, jonka toiseen päähän on tehty reikä.
Mitat 240 x 27 x 16 mm
Ruutu 11-12 krs 3

81. Ikkunalasin pala
Vihreä
Mitat 24 x 9 x 1 mm
82. Punasaviastian pala
Sisäpinnassa vihreän ruskea lasitus.
Ulkopinnassa 5 kpl n. 4 mm:n levyisiä kohoumaraitoja
n. 4 mm:n välein (Vertaa 92)
77 ja 78 ruudusta 12-13 krs 3, risukerros
83. Puutappi
Mitat: pituus 48 mm
läpimitta 10-21 mm
Ruutu 15-16 krs 3
84. Hioinkiven kappale
Yhdellä sivulla hiomisen jälkiä
Mitat 70 x 20 x 9 mm
85. Naula
Rautaa
Päälevy neliömäinen. Levyn kulmat ovat pyöristyneet.
Mitat: levy 18 x 17 x 3 mm
Naulan pituus 31 mm
Terän leveys 5 mm
84 ja 85 ruutu 6-7 krs 4.
86. Punasaviastian pala
Toisella pinnalla ruskean vihreä lasitus.
Mitat 39 x 26 x 7 mm
Ruutu 7-8 krs 4

87. Ikkunalasin pala
Vihreä
Mitat 32 x 24 x 2 mm
88. Punasaviastian reunapala
Reunus on 25 mm:n levyinen tasainen taite.
Astian sisäpinnassa on vihreänruskea lasitus.
Pala sopii yhteen 93:n kanssa.
Mitat 38 x 33 x 9 mm
87 ja 88 ruudusta 8-9 krs 4
89. Luita 256 gr
Ruutu 10-11 krs 4
90. Nuotan tarpoimen porkka
Puuta. Neliömäinen, keskellä reikä
Mitat 88 x 105 x 34 mm
Talo nr 11 hirren alta.
91. Niitti
Rautaa. Päädyn levy neliömäinen.
Terä taipunut.
Mitat: Päädyn levy 25 x 25 x 10 mm
Niitin pituus 65 mm
Terän leveys 6 mm
92. Punasavipadan jalvoja 2 kpl
Toinen jaloista poikki. Jalassa kiinni padan sisäpintaa, joissa on vihreän ruskea lasitus. Padan ulkopinnassa on kohouma raitoja (vrt. 82) ja ulkopinta on nokinen.
Mitat: Jalan pituus 78 mm
Jalan leveys 21-44 mm

93. Punasaviastian reunapala

Reunus kaartuu seinämästä ulospäin ja on n. 24 mm levyinen.

Pala sopii yhteen nr 88:n kanssa

Mitat 34x60x 7 mm

94. Punasaviastian pala

Toinen pinta lasittamaton, toinen murtunut.

Mitat 33 x 29 x 7 mm

90-94 ruudusta 11-12 krs 4

Kadun nr 10 alta.

95. Punasaviastian pala

Palan sisäpinnassa vihreän ruskea lasitus.

Ulkopinnassa on n. 5 mm:n leveyisiä kohoumaraitoja n. 4 mm:n välein.

Vertaa 82 ja 92

Mitat 58 x 52 x 8 mm

96. Verkon tms. merkki

Puuta. Merkin yksi pitkäsiivu on suora ja toinen kaareva.

Merkin lyhyet sivut ovat suorat ja niissä on n. 6 mm:n läpimittaiset reiät. Merkin toisella puolella ovat kirjaimet P ja E allekkain.

Mitat 190 x 15-27 x 5 mm

95 ja 96 ruudusta 13-14 krs 4

97. Punasaviastian pala

Sisäpinnassa vihreän ruskea lasitus.

Ulkopinnassa on n. 2 mm:n leveyisiä kohoumaraitoja n. 5 mm:n välein.

Mitat 30 x 32 x 5 mm

98. Punasaviastian reunapala

Reuna taittuu ulospäin astian seinämästä.

Reunuksen leveys on n. 20 mm ja sen ulkopinta on tasainen, sisäpinta hieman kupera. Astian sisäpinnassa on vihreän ruskea lasitus.

Mitat 28 x 45 x 7 mm

97 ja 98 ruudusta 14-15 krs 4.

99. Pronssineula

Neula on litteä ja se levenee päätä kohti, jossa on 2 mm:n läpimittainen neliömäinen reikä. Neulan kärki on terävä.

Mitat : Pituus 62 mm

leveys 0,5 - 5 mm

paksuus 1-2 mm

Ruutu 1-2 krs 5

x) 1,65 m y) 0,90 m (mitattu asfaltista, kaivannon länsireunasta)

Korkeus 3,61 m mpy

100. Savitiivistettä 3 kpl

Mitat 12 x 8 x 5 mm - 28 x 28 x 10 mm

Ruutu 5-6 krs 5

101. Luita 424 gr

Ruutu 10-11 krs 5

102. Tuohinen kengäntäyte? tms

Puoliympyrän muotoinen. Tuohen suoralla sivulla on pyöreitä n. 2 mm:n läpimittaisia reikiä n. 5 mm:n välein. Kaarissa on n. 3 mm:n läpimittaisia ympyräpaineita osittain päällekkäin.

Mitat 122 x 55 x 4 mm

Ruutu 13-14 krs 5 A

82022

103. Virsu

Viisinauhainen, kantapää kahden nauhan korkuinen

Mitat: Pohja 280 x 130 mm.

Kantaosan korkeus 51 mm

Kärjen korkeus 56 mm

Ruutu 14-15 krs 5 A 4,04 m mpy

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

N:o

1

SIJAINTI:

RUUDUT: 8-14

VALOKUVAT: 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10

TASC: 0-1

PINTAKORKEUS: 5.06 - 5.27 m mpy

POHJAKORKEUS: 4.65 - 4.85 m mpy

NÄYTTEET: DE 1

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: —

ALAPUOLELLA OLEVAT: 11

MUUT: n. 50 cm itään katu 2

n. 7m luoteeseen "taló" 4

n. 3m pohjoiseen tukit 5

n. 0,2-3,5m pohjoiseen lankut ja pystypaalut 3 ja 6

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: harmaa hiekka, täyte hiekka (keltainen)

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: harmaa hiekka, puulastu-lantakerros

KUVAUS: KIVIJALKA

Rakenne käsittää 11 kpl 40x25-46x89 cm suuria kiviä luode-kaakko suuntaisessa rivissä. Kivirivi on noin 6,3m pitkä ja jatkuu luultavasti länsiprofiilin sisään. Kivien päällä ja länsisivulla oli kiveys, joka koostui noin 30 kpl:sta 10-30 cm läpimittaisista kivistä. Kiveyksen itäpuolella ja osittain kivien päällä sijaitsi pyöreä tukki, jonka pituus oli 4,5m ja halkaisija 25cm. Tukin alla oli paikoitellen keltaista hienoa hiekkaa.

Kyseessä on todennäköisimmin rakennuksen peruskiveys. Rakennuksesta oli näkyvissä ainoastaan itäseinä ja pohjoisnurkkakivi. Itäseinä on vähintään 6,3m pitkä. Kiveyksen päällä ollut tukki saattaa olla osa rakennuksen seinää, mutta on myös mahdollista, että se on joutunut maahan täytehiekkan yhteydessä ja olisi nuorempi kuin kiveys.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

N:o 2

SIJAINTI:

RUUDUT: 0-14

VALOKUVAT: 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11,

TASC: 1

41, 43, 44

PINTAKORKEUS: +4,50 - +4,97 m mpy

PGHJAKORKEUS: +4,26 - +4,65 m mpy

NÄYTTEET: DE 3, 4, 5, 6

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: —

ALAPUOLELLA OLEVAT: 7 JA 10

MUUT: n. 60cm länteen kivijalka 1

n. 1,5-4m luoteeseen paalut 3 ja lankut 6

n. 3,5m luoteeseen tukit 5

n. 8m luoteeseen salvos 4

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulasta-lanta kerros

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekan- ja puulastun sekainen lantakerros

KUVAUS: KATU

Rakenteen perustan muodostavat kaivausalueella kaksi itä-länsi-suuntaista pyöreää tukkia, joiden päät olivat lähes vastatusten.

Tukkien paksuus oli 12-20cm. Eteläisen tukin pituus oli 4m, mutta se oli katkaistu lämpöjohtokairuun yhteydessä, Pohjoisen tukin pituus oli 7m, mutta tukki jatkuu kaivannon itäseinämään.

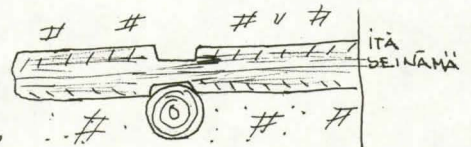
Tukkien päällä oli n. 70 kpl itä-länsi-suuntaisia pyöreitä tukkeja vierä vieressä. Kaikki tukit jatkuivat itäseinämään, osa myös länsiseinämään. Kaivausalueen eteläpuolella olevassa lämpöjohto ojassa oli yksi tukki 3,5m pitkä, jolloin se oli katkaistu ojan kairuun yhteydessä.

Kaivannon eteläpäässä n. 4,5m:n matkalla tukit jatkuivat molempien seinämien sisään, siitä eteenpäin tukkien päät tulivat näkyviin päättyen n. 13,3m:n kohdalla, jolloin välimaisen tukin pää oli 30cm pitkä. Tukkien paksuus vaihteli 14-22cm:n välillä ollen yleisimmän 16-18cm.

Tukkien päissä (n. 50-60cm länsipäätä) oli n. 10cm leveät ja 3-6cm syvät lovet sekä ylä-että alapuolella.

Ruudun 0 kohdalla oli seinämässä n.

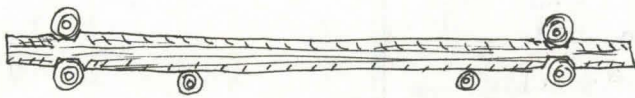
15cm paksu pyöreä etelä-pohjois-suuntainen puu päällis tukkien alapuolella.

Rakennelma on todennäköisimmin katu, jonka leveyttä ei pystytty määrittelemään (vähintään 3,5 m).

Mikäli ruudun O kohdalla seinämässä näkynyt tukki kuuluisi kadun perustukseen olisi päällyspuiden alla ainakin tälläkohtaa kaksi perustuksia.

Alla ehdotelma kadun rakenteesta

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

3

SIJAINTI:

RUUDUT: 14-15

VALOKUVAT: 4

TASC: 1

PINTAKORKEUS: +5.02 ja +5.15 m mpy

POHJAKORKEUS: +4.52 ja +4.65 m mpy

NÄYTTEET: DE 2

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: —

ALAPUOLELLA OLEVAT: —

MUUT: n 0,2-1,4 m etelään rakennus [1]

n 1,5 m itään katu [2]

n 1,5 m pohjoiseen tukit [5]

n 6 m luoteeseen rakennus [4]

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulastun sekainen laanta

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: laanta

KUVAUS: PAALUJA

2 kpl paaluja joiden paksuus n. 10 ja 20 cm ja pituus n 50 cm. Paalujen välimatka on n. 1 m.

Paalujen funktio epävarma.

Porvoo 1981
Rihkanatori

RAKENNEKUVAUS 4

SIJAINTI:

RUUDUT: 21 →

VALOKUVAT: 8, 14, 15

TASC: 1

PINTAKORKEUS: +4.97 - +5.12 m mpy

POHJAKORKEUS: +4.72 - +4.90 m mpy

NÄYTTEET: —

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: —

ALAPUOLELLA OLEVAT: —

MUUT: ks. 1 2 3

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulastun sekainen lanta kerros

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: humus

KUVAUS: HIRSISALVOS

Kaivaus alueen pohjoispäässä sijaitseva huonokuntoinen talon kaakkoisnurkka. Nurkasta on jäljellä 2 krs:ta hirssiä (1,8 m ja 1,2 m pitkiä), jotka on salvettu tekemällä loivat västöt hirren ympärille (ns. koiranleukanurkka). Hirret olivat 20-25 cm leveitä ja jatkuivat länsi- ja pohjoisprofiilien sisään.

Salvoksen sisällä olivat etelä-pohjois ja itä-länsi-suuntaiset, noin 10 cm paksut, hirret niin, että etelä-pohjois-suuntainen hirsi oli ylinnä. Hirsien päällä, salvoksen ulkoseinien sisäpuolella, oli lahonnutta puuta etelä-pohjois-suuntaisesti. Lahonneet puut saattavat olla lattia-lankkujen jäännökset. Rakennuksen eteläseinästä noin 6,5 m pohjoiseen oli n. 20 cm leveitä poikki tukkeja ainakin 3 kpl itäseinää vastaan. Tukit olivat niin huonossa kunnossa, ettei minkäänlaisista salvosta pystynyt erottamaan. Rakennuksen itäseinä jatkui tästä vielä pohjoiseen. Rakennuksen eteläseinän hirsi oli osittain hiltynyt.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

5

SIJAINTI:

RUUDWT: 16-18

VALOKUVAT: 1, 12

TASC: 1

PINTAKORKEUS: +5.09 m mpy

POHJAKORKEUS: +4.90 m mpy

NÄYTTEET: DE 8

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: -

ALAPUOLELLA OLEVAT: 10

MUUT: n. 3m etelään kivijalka 1

n. 3,5m kaak'koon katu 2

n. 1,5m etelään paalut 3

n. 3,5m luoteeseen salvos 4

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulastun sekaista lantaa

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekan sekaista lantaa

KUVAUS: PYÖREITÄ TUKKEJA

Rakennelma muodostuu viidestä itä-länsi-suuntaisesta puusta, joiden pituus on 58-60cm itäseinämästä mitattuna. Puut jatkuvat itäseinämään. Puiden paksuus vaihtelee 6-7cm - 13-17cm. Puista uloimmat ja keskimmäinen ovat paksumpia. Puiden yhteinen leveys on 60cm.

Puut saattavat liittyä yhteen kadun 2 kanssa.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

6

SIJAINTI:

RUUDWT: 14-17

VALOKUVAT: 4

TASC: 1

PINTAKORKEUS: +4.83 - +5.03 m mpy

POHJAKORKEUS: +4.81 - +5.02 m mpy

NÄYTTEET: -

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: -

ALAPUOLELLA OLEVAT: -

MUUT: n. 0.2-2m etelään kivijalka [1]

n 1,5m itään katu [2]

n 6m luoteeseen rakennus [4]

n. 1,5m pohjoiseen tukit [5]

pankkujen vieressä paalut [3]

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: PULASTUJANSEKAINEN LANTA

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: LANTA

KUVAUS: LANKKUJA

Neljä lankkua, joista kolme oli itä-länsi- ja yksi etelä-pohjois-suuntaisia. Lankut olivat lahonneita ja n. 1-3cm paksuja. Itä-länsi-suuntaiset lankut olivat 70-80cm pitkiä ja 10-25cm leveitä. Etelä-pohjois-suuntainen lankku oli 170cm pitkä ja 16cm leveä.

Lankkujen funktio epäselvä. Lankut saattavat kuulua johonkin rakennelmaan yhdessä paalujen 3 kanssa. On myös mahdollista että lankut on asetettu pihalle pihan liejuisuuden tuoksi.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

7

SIJAINTI:

RUUDWT: 0-5

VALOKUVAT: 17, 19

TASC: 2

PINTAKORKEUS: +4,27 - +4,54 mmpy

POHJAKORKEUS: +4,10 - +4,40 mmpy

NÄYTTEET: DE 9

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 2

ALAPUOLELLA OLEVAT: 8

MUUT: n 1 m pohjoiseen "katu" 10

n 2 m luoteeseen rakennus 11

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekan sekainen lanta

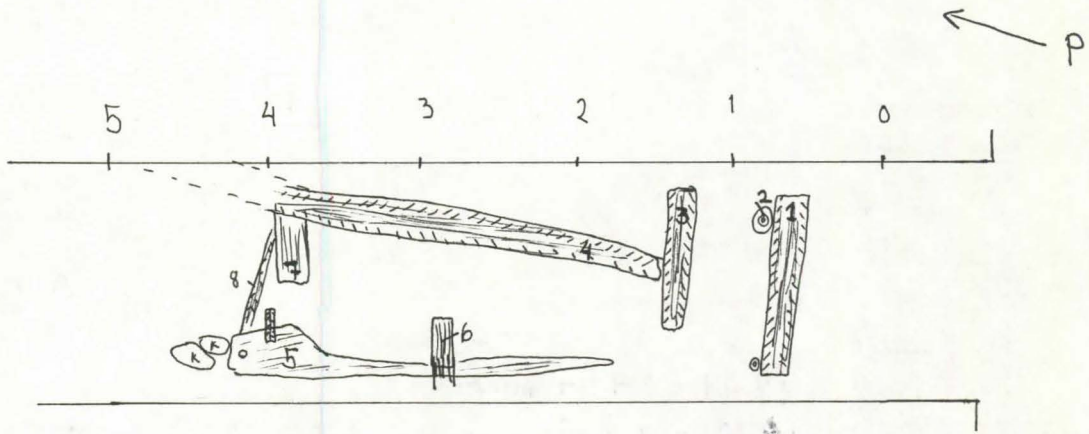
ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: risukerros

KUVAUS: KATU? PIHA?

Eri suuntaisesti olevia tukkeja ja lankkuja, kuitenkin pääasiassa itä-länsi- ja pohjois-etelä suuntaisesti. Eteläisimmän itä-länsi-suuntaisen pyöreän tukin pohjoispuolella on paalut molemmissa päissä ruudussa 0-1.

Puut sijaitsevat risujen ja hiekan sekaisessa kerroksessa ja niiden tarkoitus lienee yhdessä risujen kanssa pitää maa kuivana ja tukerana kulkea.

Ruudun 0-1 paalut saattavat kuulua katuun 2

	PITUUS	PAKSUUS	
1	97 cm	17 cm	
2	48 cm	10 cm	
3	1,05 km	16 cm	
4	230 cm	16 cm	
5	n. 250 cm	n 12 cm ^{LEVEYS}	jatkuu itäseinämään
6	33 cm	n 15 cm ^{LEVEYS}	jatkuu läsi seinämään
7	n 52 cm	12 cm ^{LEVEYS}	jatkuu itäseinämään
8	60 cm	5 cm	jatkuu molempiin seinämiin

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS 8

SIJAINTI:

RUUDUT: 2-6

VALOKUVAT: -

TASC: 3

PINTAKORKEUS: +4.14 - + 4.28 m mpy

POHJAKORKEUS: +4.08 - + 4.09 m mpy

NÄYTTEET: -

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 7

ALAPUOLELLA OLEVAT: -

MUUT: -

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: lantakerros

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: lantakerros

KUVAUS: PYÖREITÄ PUITA

Kaksi pyöreää puuta, joista eteläisin on etelä-pohjois suuntainen ja pohjoisin itä-länsi-suuntainen. Molemmat puut jatkuvat itäiseen seinämään. Eteläisen pituus 1,5 m profiilista ja paksuus 8 cm. Pohjoisen pituus itäprofiilista 65 cm ja paksuus 13 cm.

Puut kuulunevat yhteen rakennelma 7:n kanssa.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS 9

SIJAINTI:

RUUDWT: 6-8

VALOKUVAT: 16

~~MAALAJI~~: KRS. 3

PINTAKORKEUS: 4.49 - 4.61

POHJAKORKEUS: 4.39 - 4.46

NÄYTTEET: —

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 2

ALAPUOLELLA OLEVAT: 10

MUUT: —

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekansekainen lantakerros

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: risukerros

KUVAUS: KIVEYS

Palaneista kivistä koostuva kiveys. Kiveys on kairannon levyinen ja jatkuu molempiin seinämiin. Kiveyksen pohjoisreuna on n. 7-7,5 m:n kohdalla. Kiveyksen eteläreunan raja on epäselvä, koska osa kivistä oli ehditty kaivaa pois ennen dokumentointia. Jäljellä olevan kiveyksen leveys oli n. 0,5-1 m eikä ole jatkunut juuri 6 m:n kohtaa etelämmäksi. Kivien läpimitta vaihteli 5-15 cm:iin ja kiveys käsitti vain yhden kivi kerroksen. Kivien ympärillä ei ollut hiiltä tai muita palon jälkiä, joten kivet on tähtynyt tuoda muualta paikalle.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

10

SIJAINTI:

RUUDUT: 5-17

TASC: 3

PINTAKORKEUS: +4.16 - + 4.98

POHJAKORKEUS: _____

VALOKUVAT: 18, 20, 21, 22, 24,
25, 26, 27, 28, 29,
30, 31

NÄYTTEET: DE 10, 11, 12

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 2 9

ALAPUOLELLA OLEVAT: 12

MUUT: n. 60cm länteen rakennus 11

n 1m kaakkoon puurakenne 7

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekkakrs, puulastun ja hiekan sekainen lanta kerros, risukrs

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: risu krs, hiekkakrs

KUVAUS: Katu?-Piha?

Rakenne muodostuu pääasiassa länsi-itä-suunnassa olevista pyöreistä tukeista, jotka ulottuvat runduissa 5-7 länsiseinämästä n 0,5m itään sekä itäseinämässä noin 0,5-1m länteen.

Tukit ovat pääasiassa 0,5-1m etäisyydellä toisistaan ja niiden keskimääräinen paksuus on 8-18cm.

Tukkien alla runduissa 10-12 on 2,6m pitkä, 30cm leveä ja 5cm paksu lankku etelä-pohjois-suuntaisesti.

Tukkien ja lankkujen ympärillä oli tiivis risukuusenoksa kerros. Kerroksessa olevien oksien varren läpimitta oli paikoitellen 4-5cm.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS 11

SIJAINTI:

RUUDWT: 7-14

VALOKUVAT: 18, 20, 21, 22, 26

TASC: 3

28, 29, 30, 31, 32, 33, 34

PINTAKORKEUS: +4.38 - +4.59

POHJAKORKEUS: +4.20 - +3.95

NÄYTTEET: —

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 1

ALAPUOLELLA OLEVAT: 12

MUUT: n 60cm itään "katu" 10

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: hiekan sekainen lantakerros

ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulastun sekainen lantakerros

KUVAUS: TALON ITÄ SEINÄ

Rundussa 12-14 sijaitsi n 40cm syvä ja 50x70cm leveä kivi, siitä n 6m etelään sijaitsi länsiseinämän/sisällä rundussa 7-8 n 30cm syvä ja 40cm leveä kivi.

Molempien kivien päällä oli n 25cm leveä lahonnut puu-hirsi - joka eteläisen kiven päällä oli paremmassa kunnossa ja n 20cm paksu.

Eteläisen kiven päällä olevan hirren päällä ja kohtisuorassa sitä kohti oli lahonnutta puuta, joka meni länsi-seinämän sisään.

Kivien yli kulkevaa hirttä vastaan kohtisuorassa oli 4kpl hyväkuntoisia 25-30cm leveitä ja n.7cm paksuja lankkuja, jotka jatkuivat länsiseinämän sisään 15-20cm päässä lankkujen päistä.

Porvoo 1981
Rihkamatori

RAKENNEKUVAUS

N:o

12

SIJAINTI:

RUUDUT: 7-20

VALOKUVAT: 35, 36, 37, 38

TASC: 6

48, 49

PINTAKORKEUS: 3,48 - 4,10 m mpy

POHJAKORKEUS: 3,46 - 3,80 m mpy

NÄYTTEET: —

SUHDE MUIHIN RAKENTEISIIN:

YLÄPUOLELLA OLEVAT: 10 11

ALAPUOLELLA OLEVAT: —

MUUT: —

YLÄPUOLELLA OLEVA MAALAJI: puulastun sekainen lantakerros

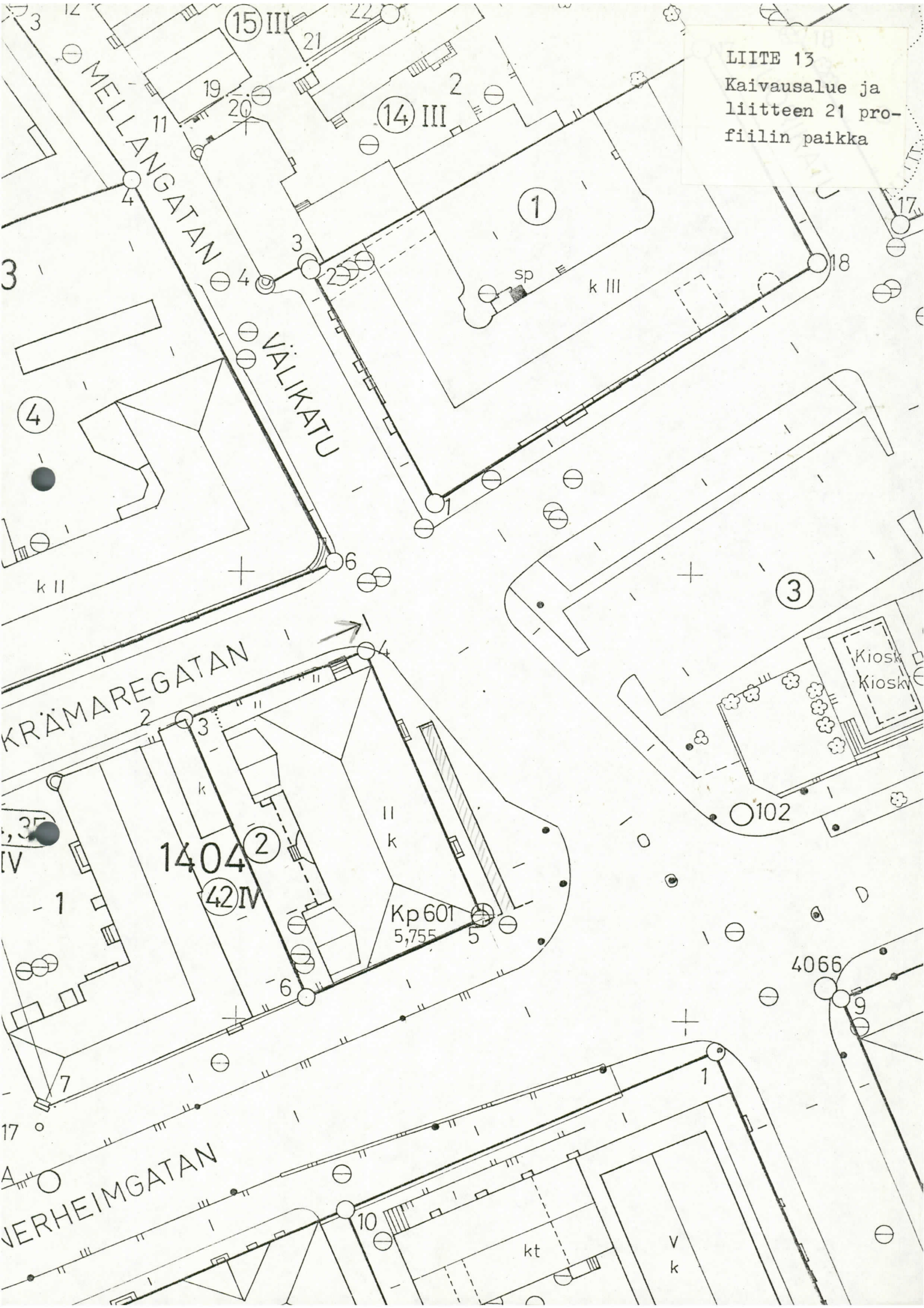
ALAPUOLELLA OLEVA MAALAJI: Humus ja lantakerros

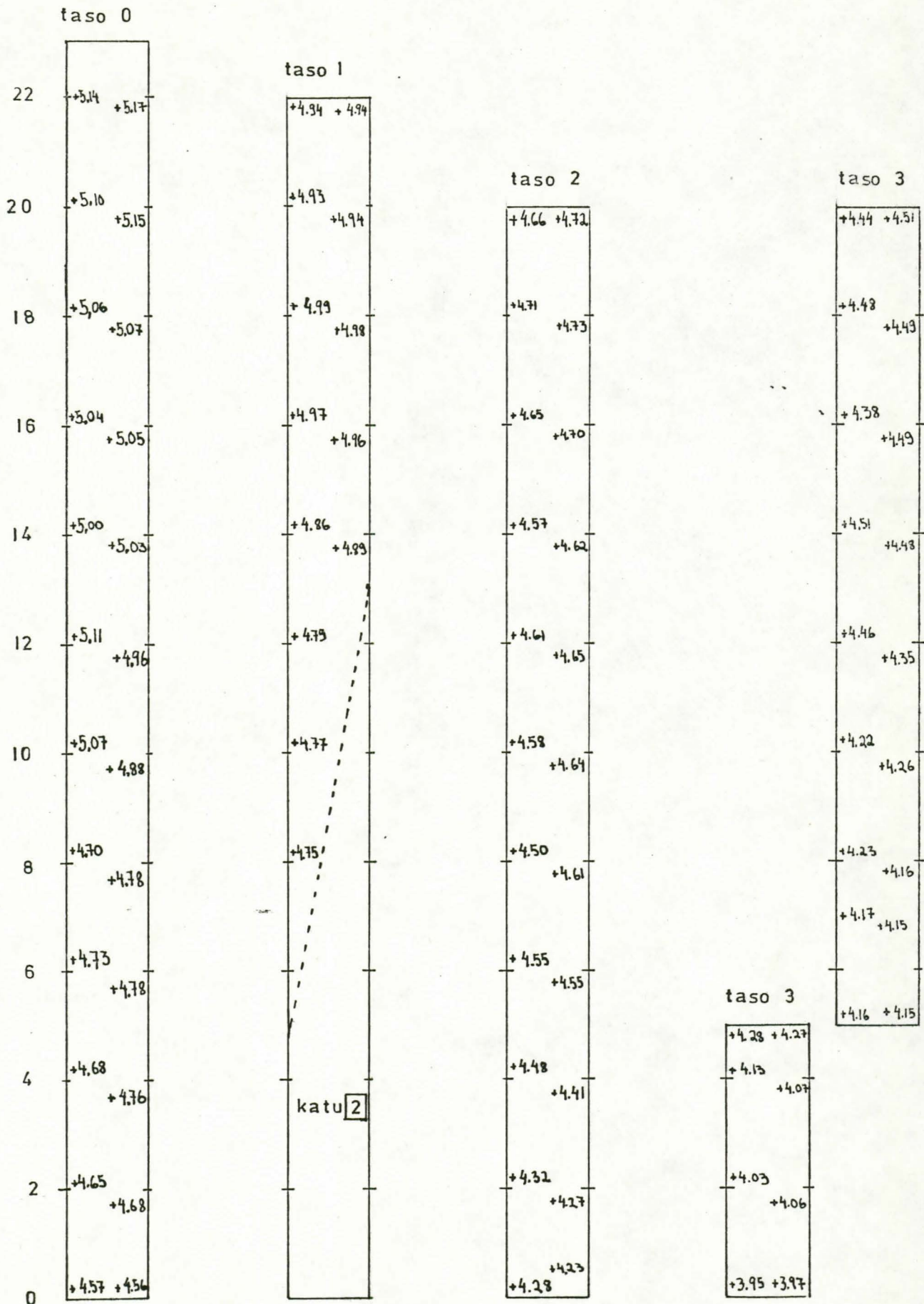
KUVAUS: PUITA

Alimpana rakenteessa oli neljä suunnilleen etelä-pohjois-suuntaisia lankkua, jotka olivat noin 20 cm leveitä ja 150 cm pitkiä.

dankkujen päällä ja välissä oli itä-länsi-suunnassa pyöreitä n. 20 cm paksuja tukkeja, jotka ulottuivat kaivausalueen reunasta reunaan. Näiden päällä oli myös pyöreitä n. 20 cm paksuja tukkeja samansuuntaisesti. Nämä puut jatkeivat itä profiiliin. Kaikki puut olivat melko lahoja.

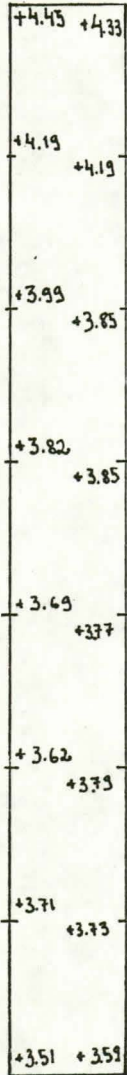
LIITE 13
Kaivausalue ja
liitteen 21 pro-
fiilin paikka

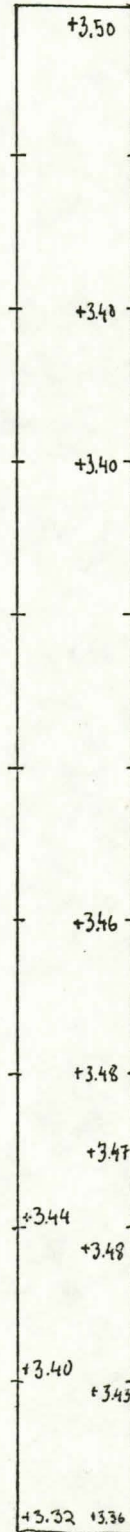

P

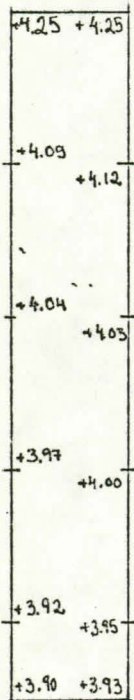
taso 5A

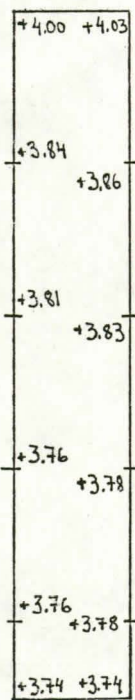
taso 6

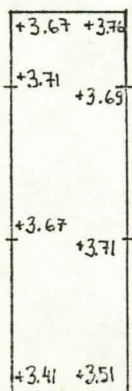
taso 4

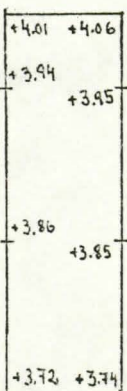
taso 5

taso 5

taso 4

PORVOO 1981

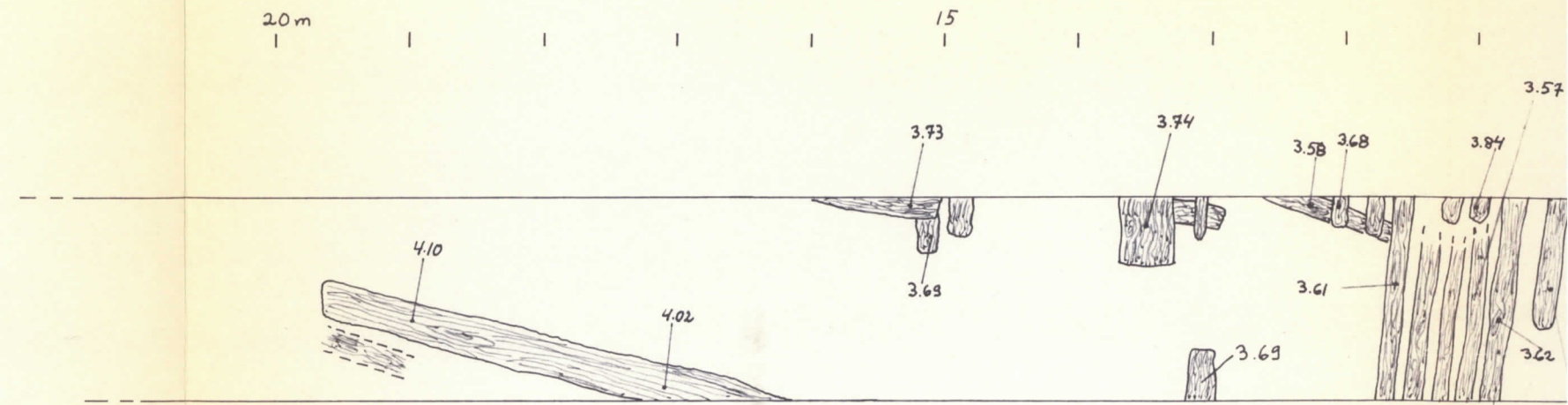
Rihkamatori

rakenne 12

taso 6

MK 1:50

piirt. S. Saikkonen

PORVOO 1981

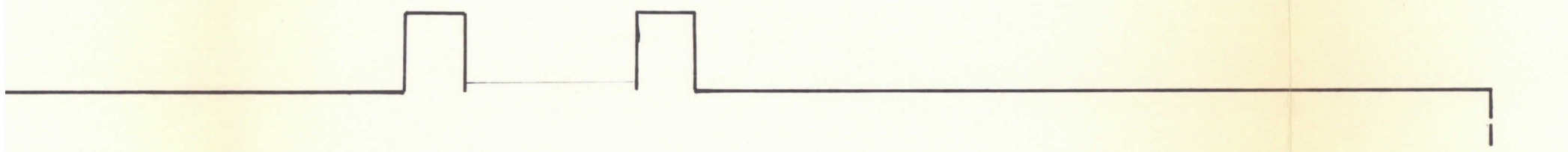
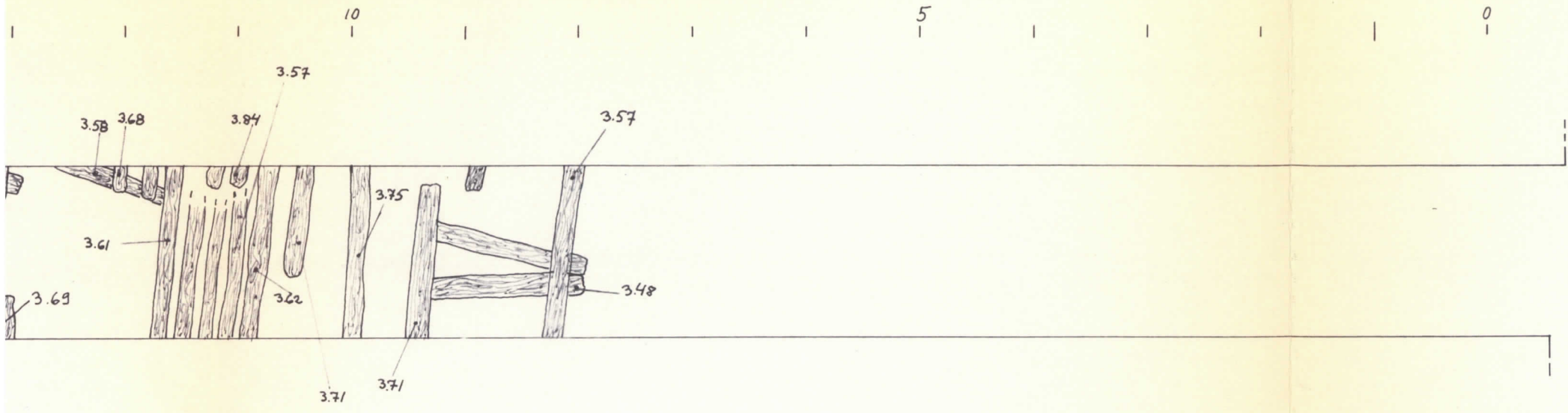
Rihkamatori

rakenne 11

taso 3

MK 1:50

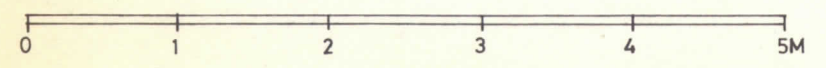
piirt. S. Saikkonen

981
ori
11
Saikkonen

PORVOO
RIHKAMATORI.
SSAIKKONEN. 1981.
1:50

LIITE 17

PORVOO 1981

Rihkamatori

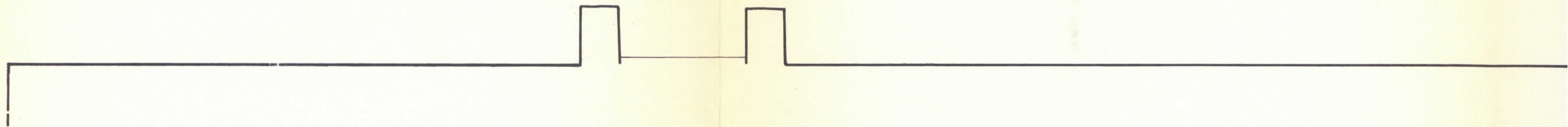
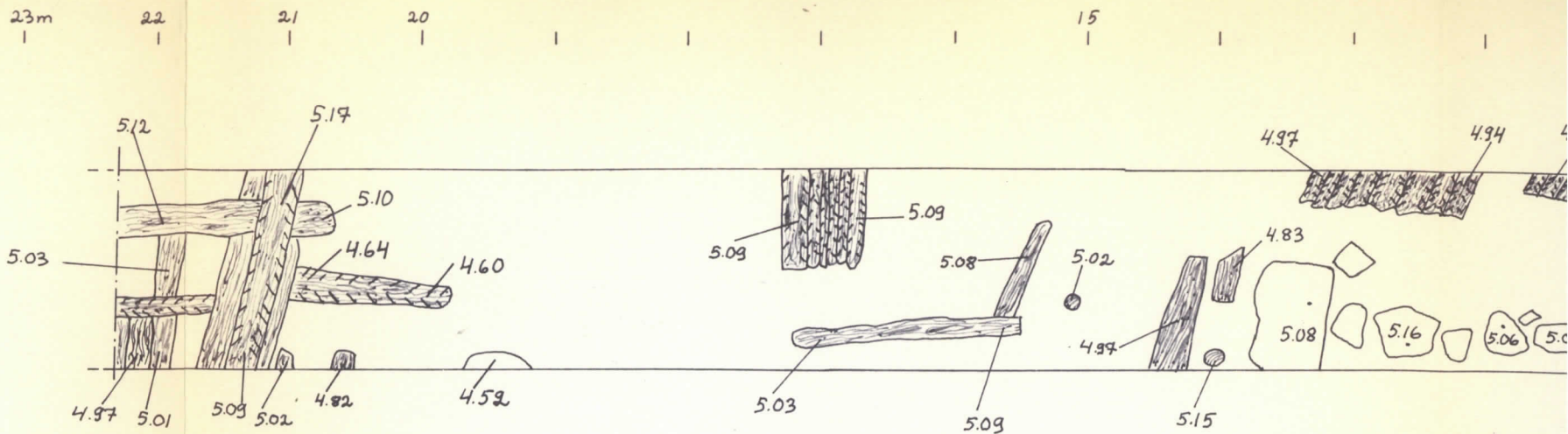
rakenteet 2, 1, 3

4, 5, 6

taso 1

MK 1:50

piirt. S. Saikkonen

PORVOO 1981

Rihkamatori

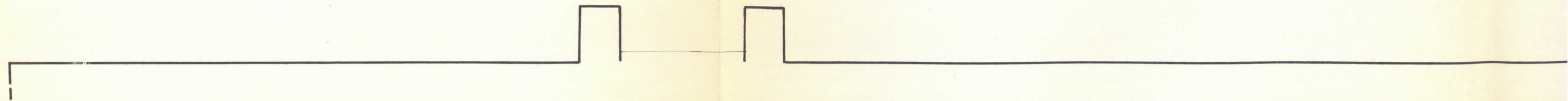
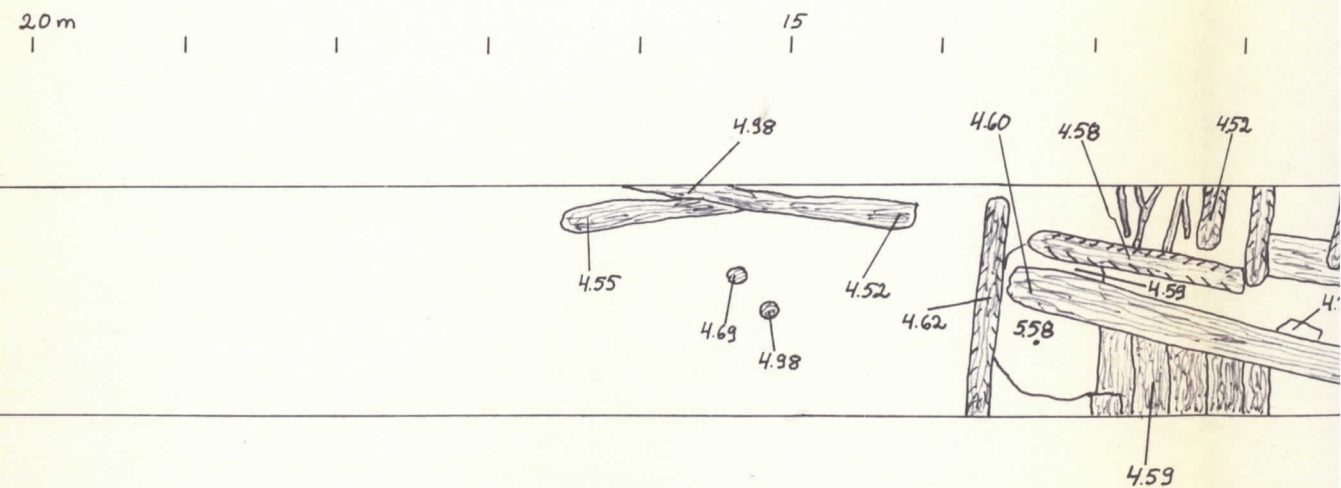
rakenteet 7, 10, 11

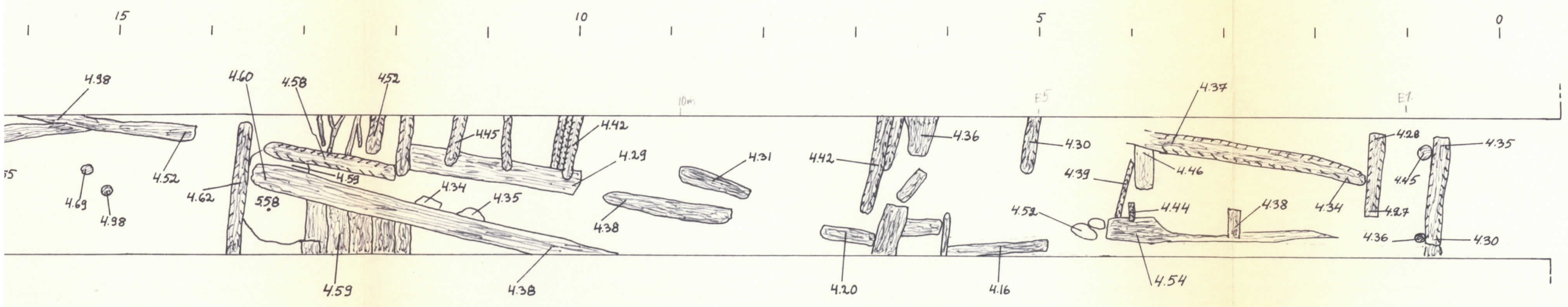
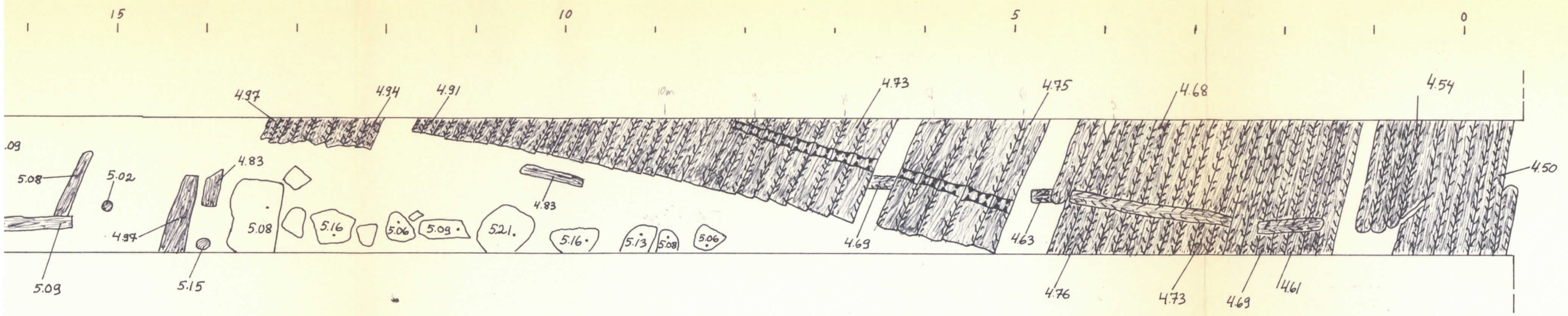
taso 3,

ruuduissa 0-5, taso 2

MK 1:50

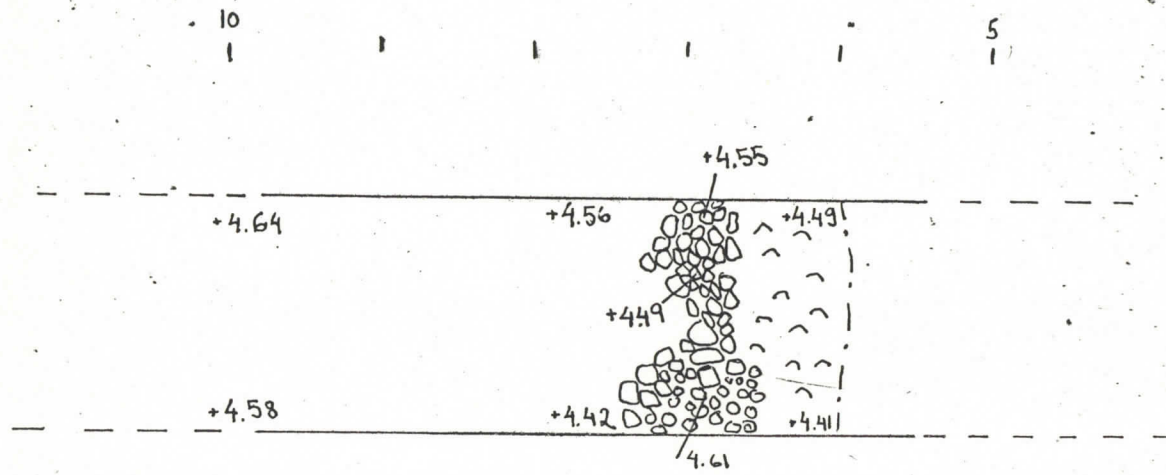
piirt. S. Saikkonen

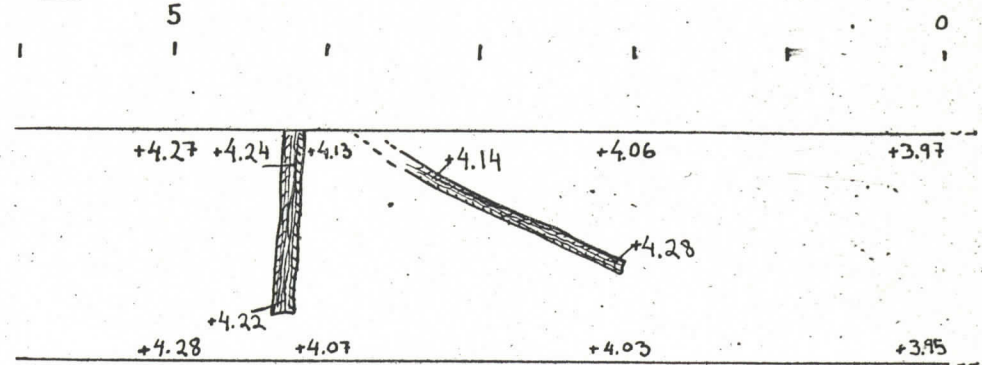

PORVOO - 1981
RIHKAMATORI
MK 1:20
KONSTRUKTIOT 8 JA 9
PIIRT. E. RAJALA

KONSTRUKTIO 9 TASO 2

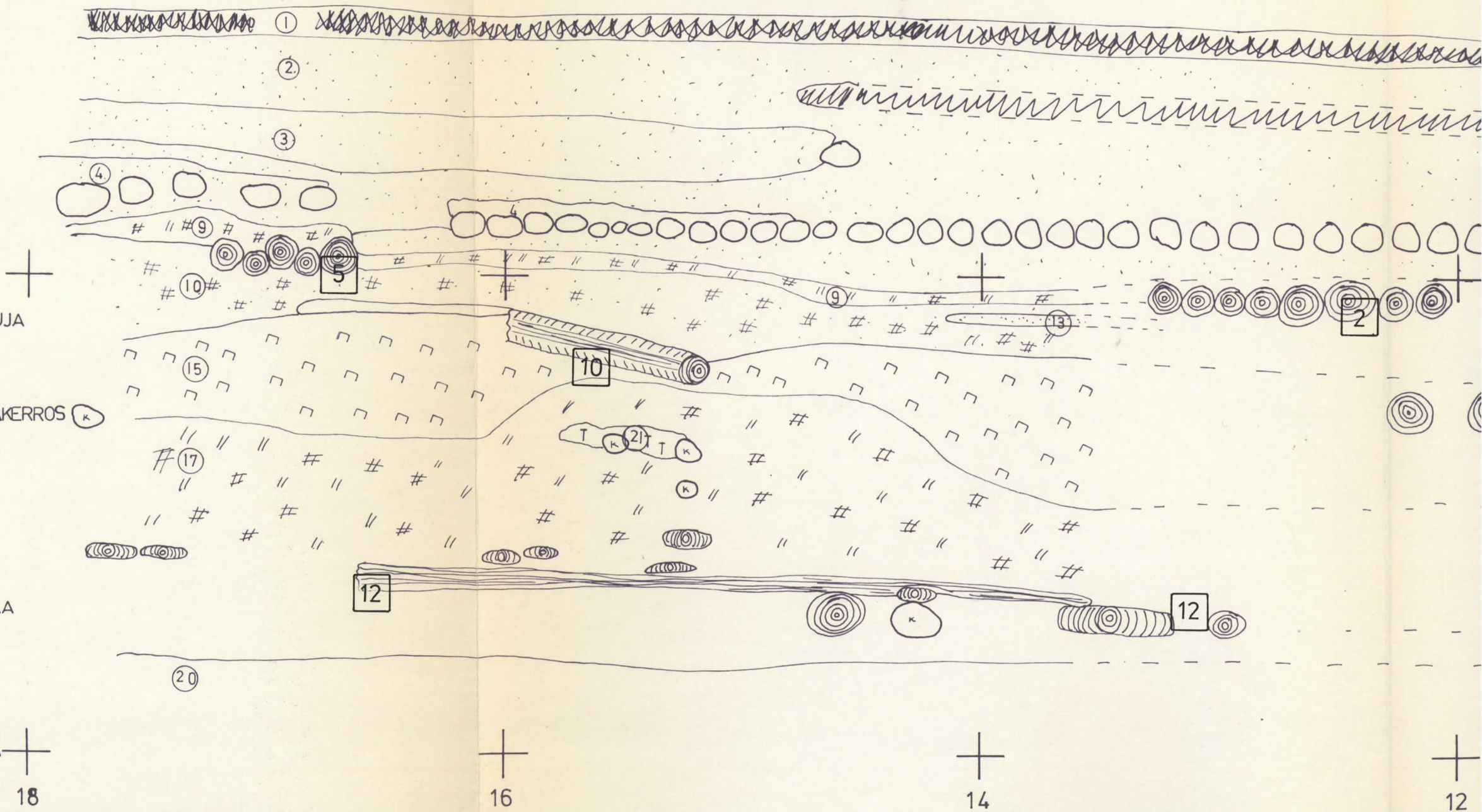

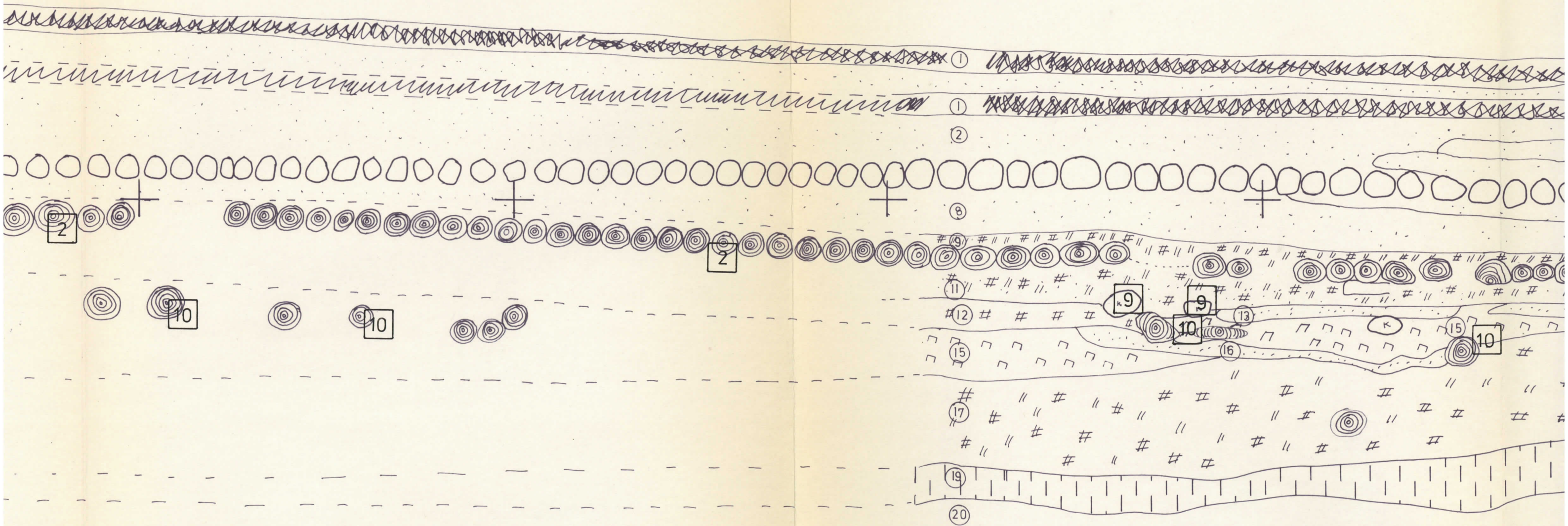
KONSTRUKTIO 8 TASO 3

PORVOO 1981
 RIHKAMATORI
 KOILLISPROFIILI, RUUDUT 0-18
 PIIRRETTY LOUNAASTA
 MK 1:20
 PIIRT. E. RAJALA

- ① ASFALTTI
- ② SORA
- ③ LIKAINEN TUMMANRUSKEA HIEKKA
- ④ HUMUSPITOINEN HIEKKA
- ⑤ HIENO VAALEA HIEKKA
- ⑥ SAVENSEKAINEN HIEKKA
- ⑦ KELTAINEN HIENO HIEKKA
- ⑧ SORA
- ⑨ LANTAKERROS JOSSA PALJON PUULASTUJA
- ⑩ HIEKANSEKAINEN LANTAKERROS
- ⑪ HIEKAN JA PUULASTUJEN SEKAINEN LANTAKERROS
- ⑫ LANTAKERROS
- ⑬ KELTAINEN HIEKKA
- ⑭ HIEKANSEKAINEN LANTA
- ⑮ KUUSENOKSIA JA RISUJA, SEASSA LANTAA
- ⑯ KELTAINEN HIEKKA
- ⑰ LANTAKERROS JOSSA PUULASTUJA
- ⑱ LANTAKERROS JOSSA PALJON PUULASTUJA
- ⑲ HUMUSKERROS
- ⑳ STERIILI HIESU

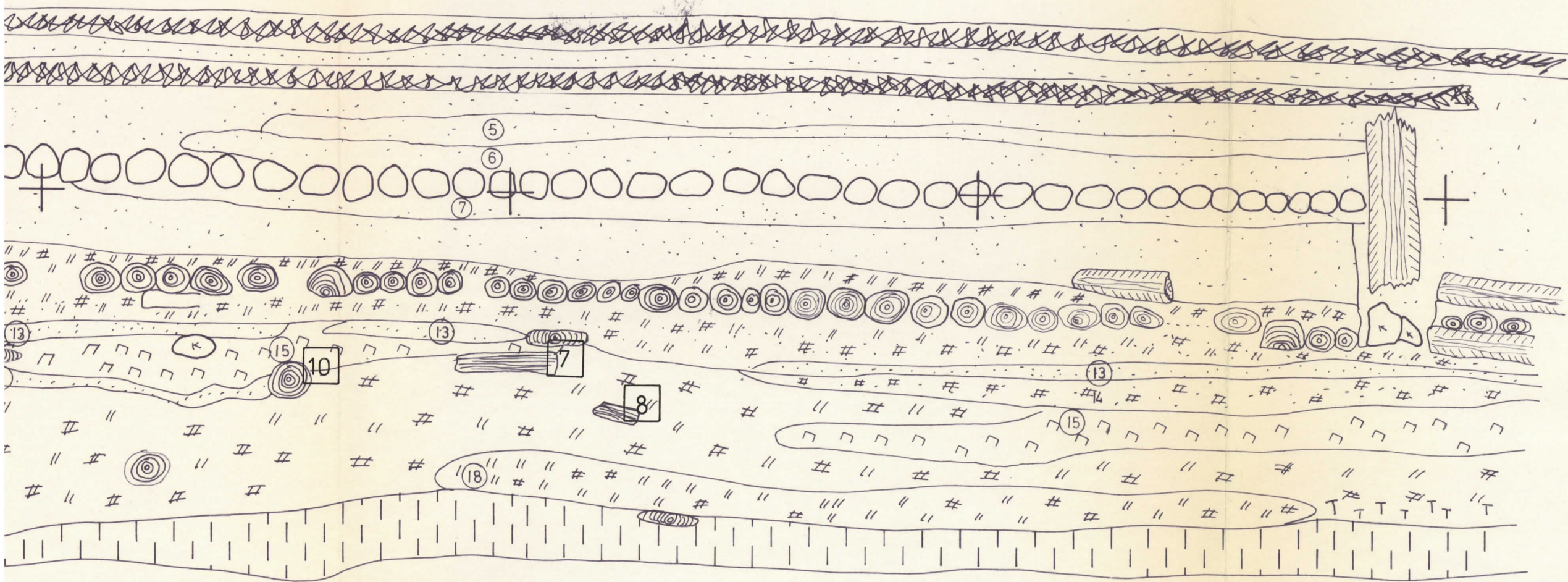

12

10

8

6

+ 5,00

+

6

+

4

+

2

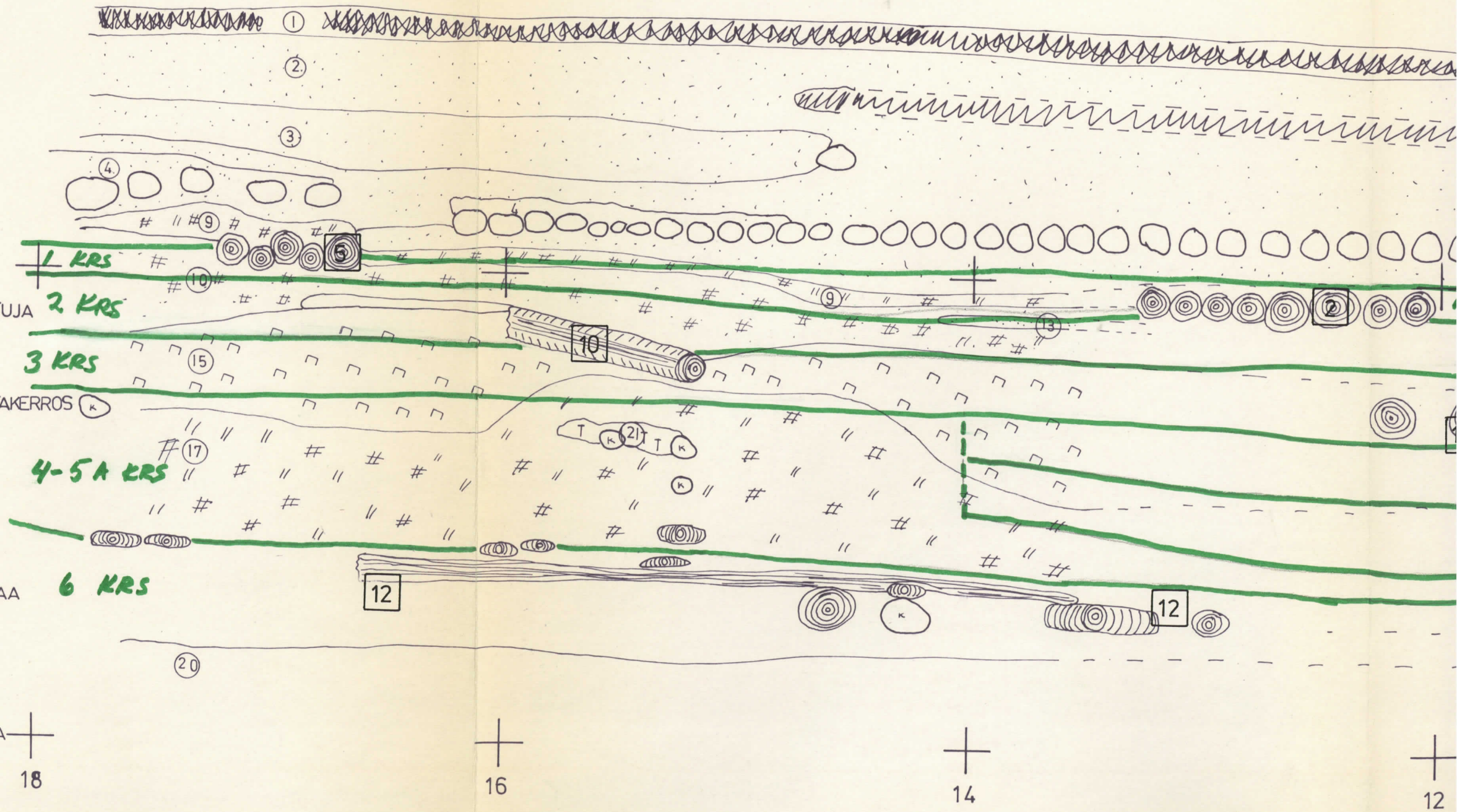
+

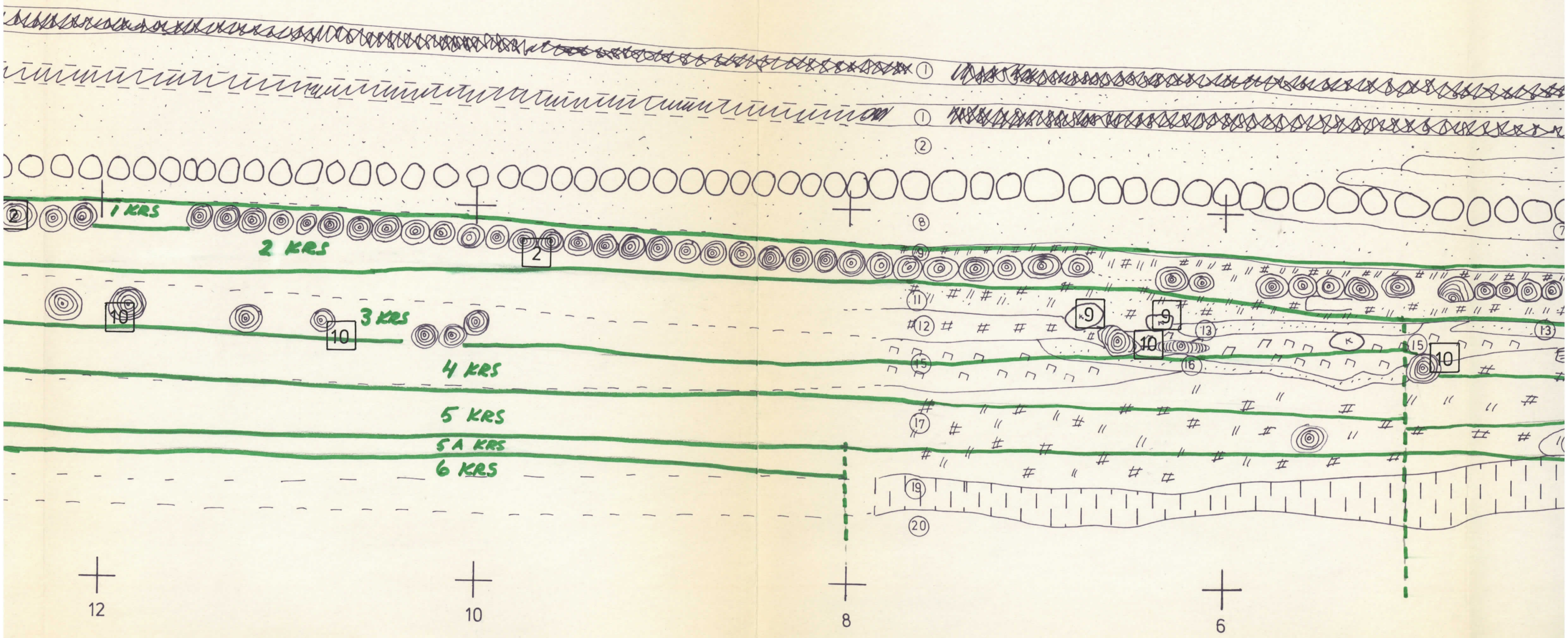
0

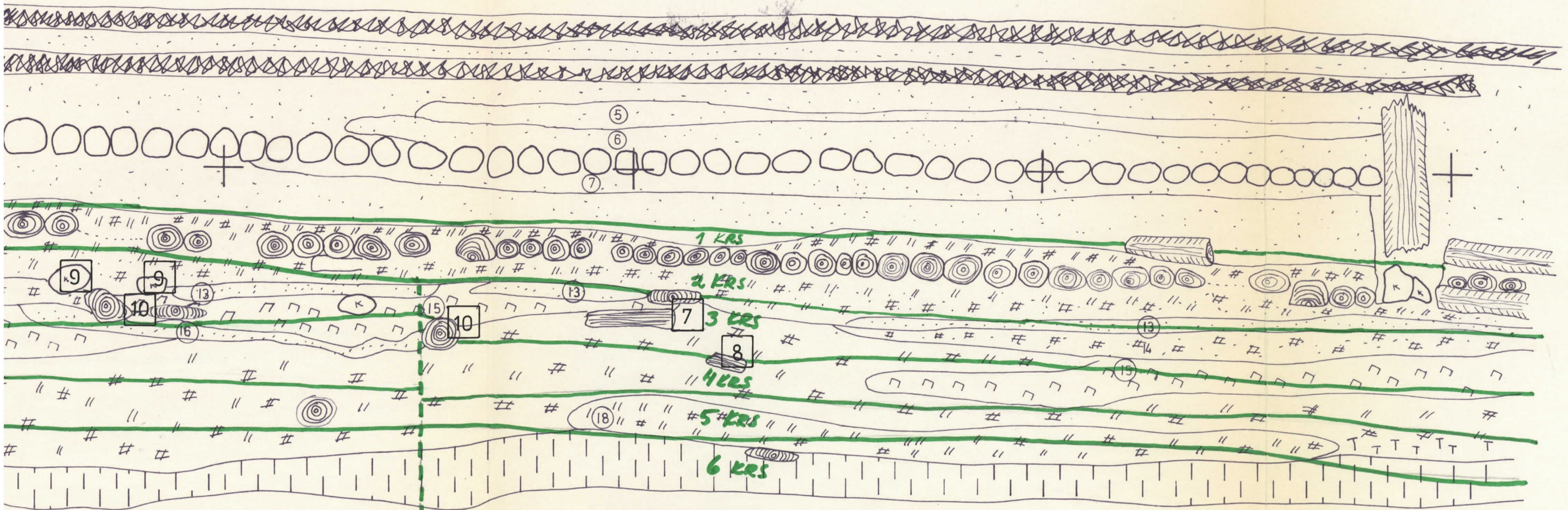
+ 3,00

PORVOO 1981
 RIHKAMATORI
 KOILLISPROFIILIT, RUUDUT 0-18
 PIIRRETTY LOUNAASTA
 MK 1:20
 PIIRT. E. RAJALA

- ① ASFALTTI
- ② SORA
- ③ LIKAINEN TUMMANRUSKEA HIEKKA
- ④ HUMUSPITOINEN HIEKKA
- ⑤ HIENO VAALEA HIEKKA
- ⑥ SAVENSEKAINEN HIEKKA
- ⑦ KELTAINEN HIENO HIEKKA
- ⑧ SORA
- ⑨ LANTAKERROS JOSSA PALJON PUULASTUJA
- ⑩ HIEKANSEKAINEN LANTAKERROS
- ⑪ HIEKAN JA PUULASTUJEN SEKAINEN LANTAKERROS
- ⑫ LANTAKERROS
- ⑬ KELTAINEN HIEKKA
- ⑭ HIEKANSEKAINEN LANTA
- ⑮ KUUSENOKSIA JA RISUJA, SEASSA LANTAA
- ⑯ KELTAINEN HIEKKA
- ⑰ LANTAKERROS JOSSA PUULASTUJA
- ⑱ LANTAKERROS JOSSA PALJON PUULASTUJA
- ⑲ HUMUSKERROS
- ⑳ STERIILI HIESU

+ 5,00

PONJASAVI

6

4

2

0

+ 3,00

Outi Peisa
kairauksen
etelälä
västän
otettiin
siis
sen jälkeen

PORVOO 1981

RIHKAMATORI

KOILLISPROFIILI N:o 2

N. 40 m pohjoiseen kairauksen
0-pisteestä, Välikadun ja
Rihkamakadun risteyksessä,

PIIRRETTY LOUNAASTA

MK 1:20

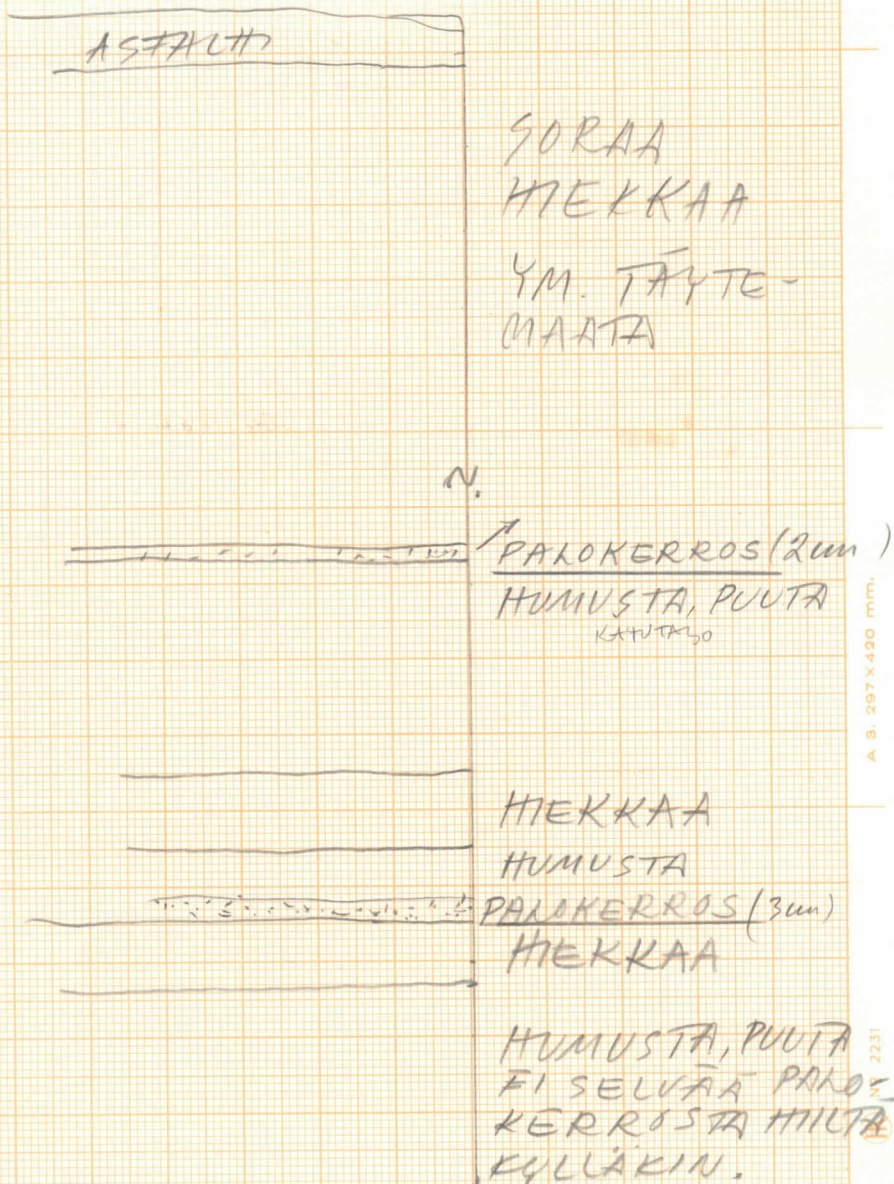
PIIRT. OUTI PEISA

(Piirretty
kaksi palokerrosta olivat erittäin
alvottomat kuin muillakin aikoi-
ksin). rakennus x)

~~6.3~~
n. 6m - 6.3m?

PORVOO 1981
P. PEISA

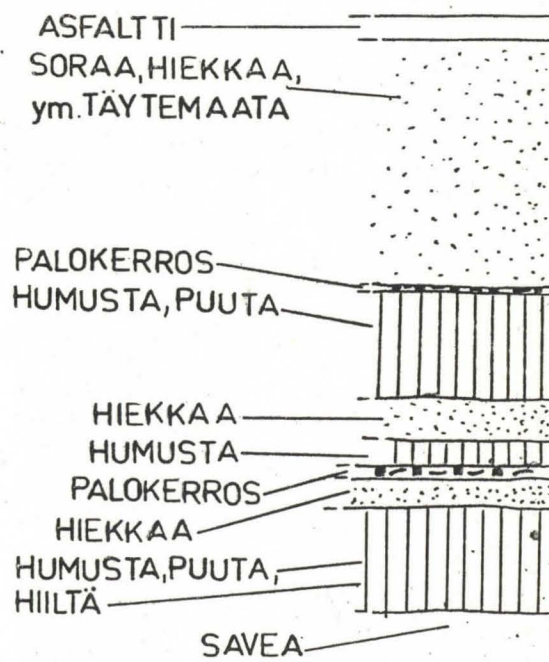
MUUTA
MITAKKAA
skt 1:10
1:20

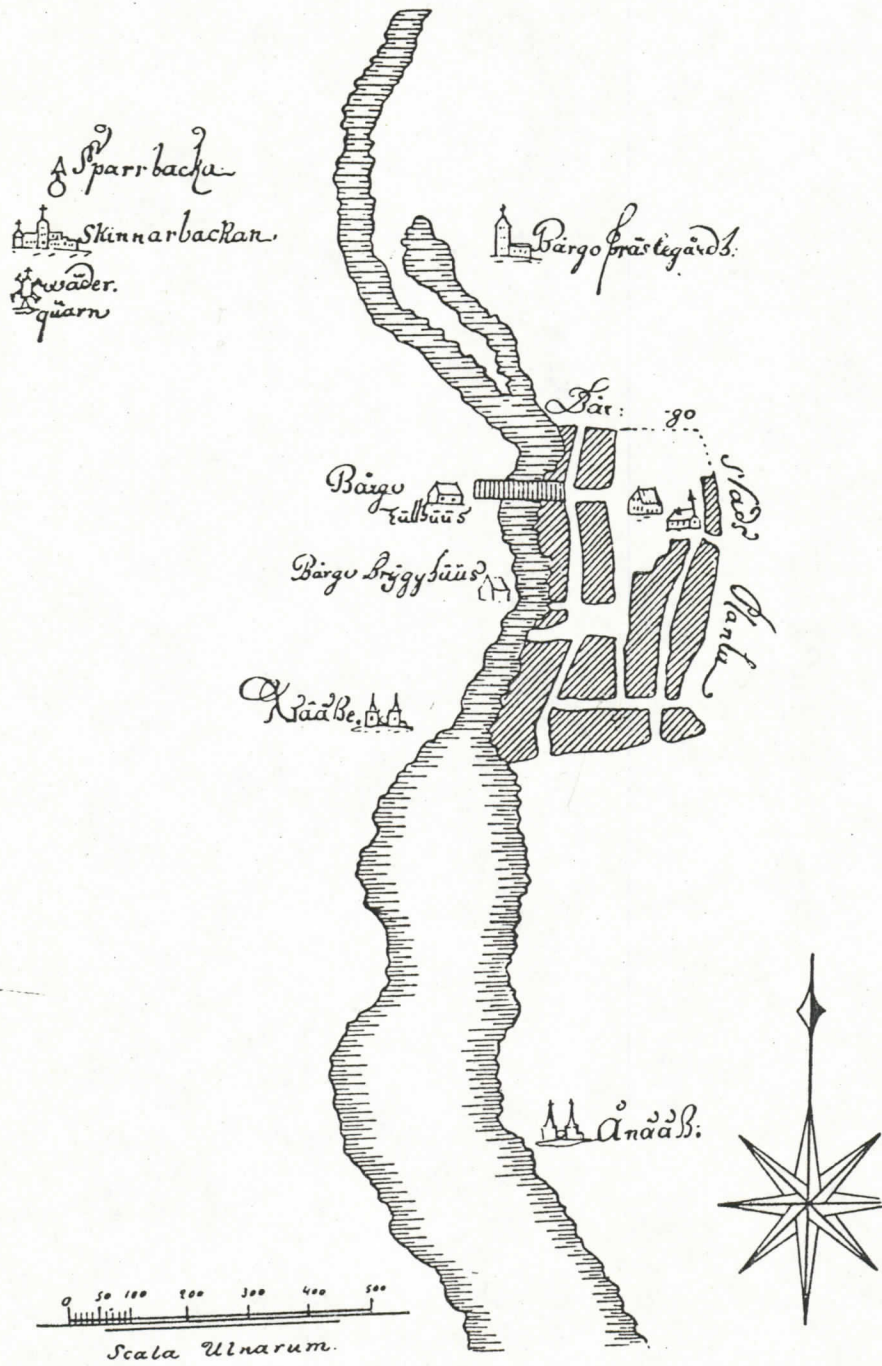
En nyt enää
ole varma alkuperästä
tässä savena on k. ja jätteen
humus.

A. B. 297 X 420 mm.

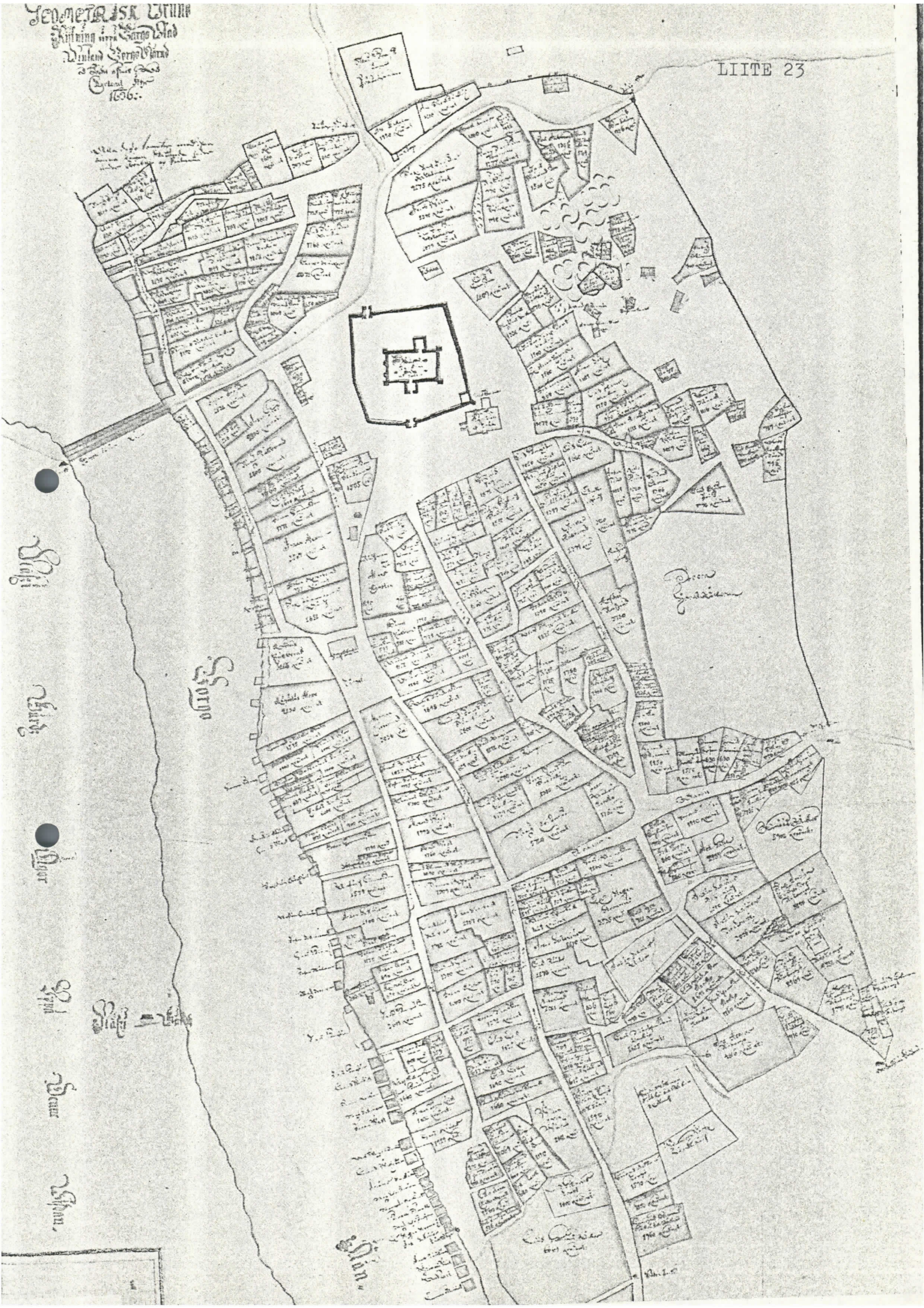
2231

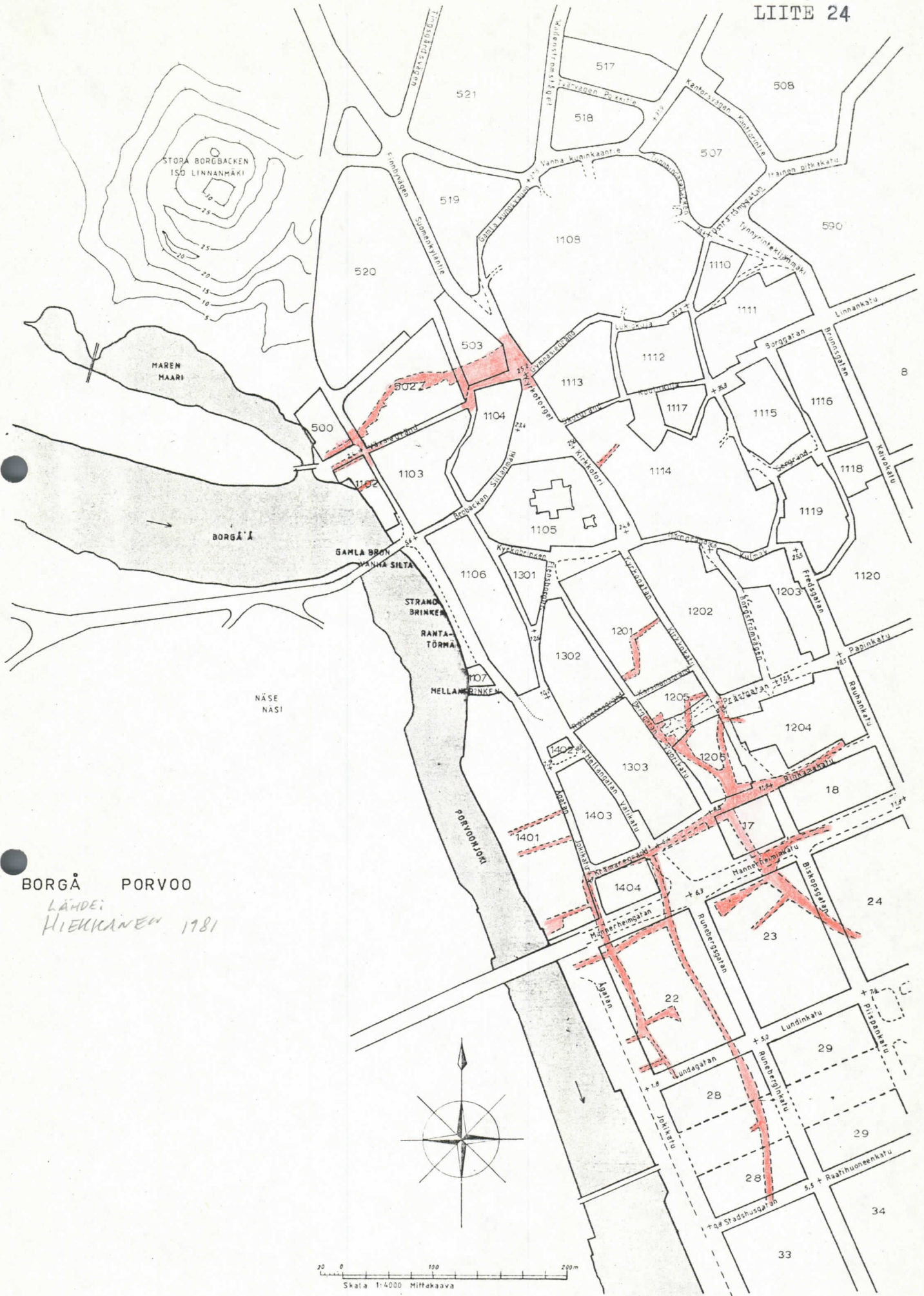

PORVOO
RIHKAMATORI
KOILLIPROFIILI N:O 2
1:20
O. PEISA 1981

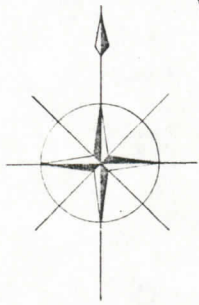

Jenmetriksa Wtunn
Kilting i Sango Wlad
Wlad Sango Wlad
Sango Wlad
1696.

BORGÅ PORVOO
*LÄHDE:
HIEKKANEN 1781*

Skala 1:4000 Mittakaava

LUETTELO KARTOISTA

SÄILYTYSKAIKKA: Museovirasto, Rakennushistorian osasto,
Ritarihuone, Helsinki.

Kaavoituksen pohjakartta 1:500, 1973
paperikopio 57,5 x 84,5 cm

Pintavaaituskartta 1:100, muovi 37 x 45 cm

Tasokartta 1:50, muovi 65 x 88 cm

Tasokartta 1:50, muovi 29,6 x 21 cm

Profiilikartta 1:20, muovi 32,2 x 112,3 cm

Profiilikartta 1:20, muovi 29,6 x 21 cm

N:o 111 Tyyppi: Puurakenne
X: Y: Z m mpy:
Koko m: Suunta:
Kivirakenne:
Kmateriaali: Kivien koko cm
Tekniikka:
Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne: Tiilien oko cm
Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:
Pmateriaali: Haljaspuu, lauta, ranka ja rima Koko cm:

Kuvaus ja tulkinta:

Ainakin kolmelle rimavasalle perustettu puulattia. Lattia koostui kaikennäköisistä ja kokoisista puista; rimoja, rankoja, haljaspuuta ja lankkuja. Lattia ei ollut niin tiivis ja hyvärakenteinen kuin R111 yläpuolella olleet lattiarakenteet (R105 & R109), vaan puumateriaali oli varsin löyhästi kytköksissä toisiinsa. Lattia oli perustettu suoraan lanta/puuhakekerrokseen (Y110B) päälle. Lattiavasojen alla ja paalujen ympärillä oli kuitenkin nyrkinkokoisia kiviä. *Kuivatus on yllätyksellisesti löytynyt myös hiltysillä puupalloja*

Stratigrafia:

Yläpuolella: Liittyy yksikköihin
Alapuolella: Sama kuin:

N:o 112A Tyyppi: Puurakenne
X: Y: Z m mpy:
Koko m: Suunta:
Kivirakenne:
Kmateriaali: Kivien koko cm
Tekniikka:
Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne: Tiilien oko cm
Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:
Pmateriaali: Rima Koko cm:

Kuvaus ja tulkinta:

Kuuden riman levyinen maasilta, jonka vasoina oli hirsiä. Maa on näköjään ollut niin kosteaa, että on tarvittu puinen taso jonka päällä kävellä. Silta tulee joen suunnalta ja päättyy rakennuksen R112B perustuksiin. Silta oli osittain tuhoutunut Osuuspankin rappusten perustusten rakentamisen yhteydessä.

Stratigrafia:

Yläpuolella: Liittyy yksikköihin
Alapuolella: Sama kuin:

N:o	112B		Tyyppi:	Puurakenne
X:		Y:	Z m mpy:	
Koko m:			Suunta:	
Kivirakenne:				
Kmateriaali:			Kivien koko cm	
Tekniikka:				
Kuvaus ja tulkinta:				
Tiilirakenne:			Tiilien oko cm	
Kuvaus ja tulkinta:				
Puurakenne:				
Pmateriaali:	Hirsi, lauta ja ranka		Koko cm:	
Kuvaus ja tulkinta:				
Rakennuksen perustus. Keskellä perustusta osittain säilynyt lattiakate. Lattiakatteen päältä löytyi mm. jonkinlainen puukansi. Aivan puukannen löytöpaikan vierestä löytyi pystypaaluin tuettu lankku kyljellään maassa lattian alla. Rakennukseen johti puusilta (R112A).				
Stratigrafia:				
Yläpuolella:			Liittyy yksikköihin	
Alapuolella:			Sama kuin:	

N:o	114		Tyyppi:	Puurakenne
X:		Y:	Z m mpy:	
Koko m:			Suunta:	
Kivirakenne:				
Kmateriaali:			Kivien koko cm	
Tekniikka:				
Kuvaus ja tulkinta:				
Tiilirakenne:			Tiilien oko cm	
Kuvaus ja tulkinta:				
Puurakenne:				
Pmateriaali:			Koko cm:	
Kuvaus ja tulkinta:				
Ohuita rankoja ja lankkuja ladottu vierekkäin ja tuettu paikoitellen pystypaaluilla. Pitkät pohjois-etelä suuntaiset rangat (4 kpl) menevät R112B:16:n ali. Neljä lankkua olivat itä-länsi suuntaisia. Näiden alla oli samansuuntaisia rankoja sekä pohjois-etelä suuntaisia lankkuja. Edellä mainittujen lankkujen päät menivät R112B:16:n alta tulevien rankojen kanssa yhteen. Pohjoispäässä on kyljellään olevista lankuista tehty n. 50x20 cm kokoinen rakennelma. Lankkujen välissä sijaitsi kaksi pystypaalu.				
Stratigrafia:				
Yläpuolella:			Liittyy yksikköihin	
Alapuolella:			Sama kuin:	

N:o 116 Typpi: Tiilirakenne
X: Y: Z m mpy:
Koko m: Suunta:

Kivirakenne:

Kmateriaali: Luonnonkivi

Kivien koko cm 150-300 mm halkaisijaltaan

Tekniikka: Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

Uunin perustus koostui ladotuista luonnonkivistä.

Tiilirakenne: Seinätiili

Tiilien oko cm 228x105x68 mm

Kuvaus ja tulkinta:

Rakenteen yläosa oli hajonnut. Tiilikerroksia oli jäljellä kolme. Tiilien alla oli luonnonkivistä ja savesta tehty perustus. Alin tiilikerros muodosti n. 1/3 tiilikerran levyisen ulkonevan portaan. Säilyneessä osassa oli neljä tiiliriviä vierekkäin ja niiden välissä laastia. Laasti koostui savesta ja hienosta hiekasta ja oli väriltään vaaleanruskeata tai harmaata.

Puurakenne:

Pmateriaali:

Koko cm:

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy yksikköihin

Alapuolella:

Sama kuin:

1
SUOMEN VALLIO
FIMSKA 21

1981
11.11.1981

Kuva 1. Taso 1. Käivänön tuka-
osassa vasemalla on [2]
keskeisellä paikalla [2]
toinen kivijalka [2] ja
etualalla puurakennus
[2], [2] ja [2]. Oikealla
olijäljessä [2]
[2].
[2]
[2]
[2]

Kuva 2. Taso 1. Kuvan etuosassa
[2] ja takosessa va-
[2].
[2]
[2]
[2]
[2]

VALOKUVAT 1 - 50

Kuva 3. Taso 1. Käivänön kax-
[2], [2].
[2]
[2]
[2]

Valokuvantekijä: [2]

ASKA 21A12 A42A

SUOMEN VALLIO

Porvoo 1981
Rihkamatori
4.11.1981

Kuva 1. Taso 1. Kaivannon taka-
osassa vasemmalla katu [2]
keskellä oikealla raken-
nuksen kivijalka [1] ja
etualalla puurakenteet
[3], [5] ja [6]. Oikealla
piirtämässä Sakari
Saikkonen.
Kuvattu luoteesta.
DIA
Neg.n:o 392/18740

Kuva 2. Taso 1. Kuvan etuosassa
katu [2] ja takaosassa va-
semmalla kivijalka [1].
Kuvattu kaakosta.
DIA
Neg.n:o 394/18742

Kuva 3. Taso 1. Kaivannon kaak-
koispää, katu [2].
Kuvattu luoteesta.
DIA
Neg.n:o 395/18743

Valokuvannut E. Rajala

KAIWAUS.

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
4.11.-81

MV/RHO

DIA N:o 392/18740

1

DIA N:o 394/18742

2

DIA N:o 395/18743

3

Porvoo 1981
Rihkamatori
4.11.1981

Kuva 4. Taso 1. Etualalla lankkuja [6] sekä kaksi paalua [3]. Kaivannon keskellä oikealla kivijalka [1] sekä vasemmalla katu [2].
Kuvattu luoteesta.
DIA
Neg.n:o 387/18735

Kuva 5. Taso 1. Oikealla kivijalka [1], vasemmalla katu [2].
Kuvattu luoteesta.
DIA
Neg.n:o 390/18738

Kuva 6. Taso 1. Rakennuksen kivijalka [1].
Kuvattu koillisesta.
DIA
Neg.n:o 396/18744

Valokuvannut E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
4.11-81

DIA N:o 387/18735

4

DIA N:o 390/18738

5

DIA N:o 396/18744

6

Porvoo 1981
Rihkamatori
4.11.1981

Kuva 7. Kaivaja Runar Nordström
kaivannon luoteispäässä.
Kuvattu etelästä.
DIA
Neg.n:o 385/18733

Kuva 8. Taso 1. Hirsisalvos [4].
kaivannon luoteispäässä.
Kuvattu etelästä.
DIA
Neg.n:o 397/18745

Kuva 9. Kaivaja Pentti Laakso-
virta puhdistamassa
tasoa 1.
Kuvattu pohjoisesta.
DIA
Neg.n:o 384/18732

Valokuvannut E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
4.11.-81

DIA N:O 385/18733

7

8

DIA N:O 397/18745

DIA N:O 384/18732

9

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 10. Taso 1. Katu [2].
Kuvattu kaakosta.
4.11.1981
Neg.n:o 51992

Kuva 11. Kadun [2] tukipuu.
Kuvattu etelästä.
9.11.1981
Neg.n:o 52003

Kuva 12. Taso 1. Pyöreitä
puita [5] ruuduissa
16-18.
Kuvattu kaakosta.
4.11.1981
Neg.n:o 51996

Valokuvannut E. Rajala

NEG.RHO 51992

10

NEG.RHO 52003

11

NEG.RHO 51996

12

Porvoo 1981
Rihkamatori
4.11.1981

Kuva 13. Oikealla kaivajat Pentti Laaksovirta ja Runar Nordström, vasemmalla Sakari Saikonen. Kaivannossa näkyvissä katu [2] ja kivijalka [1]. Kuvattu luoteesta. Neg.n:o RHO 51991

Kuva 14. Taso 1. Hirsisalvos [4] kaivannon luoteispässä. Kuvattu kaakosta. Neg.n:o RHO 52044

Kuva 15. Taso 1. Hirsisalvos [4]. Kuvattu kaakosta. Neg.n:o RHO 51999

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
4.11-81

NEG. RHO 51991

13

NEG. RHO 52044

14

NEG. RHO 51999

15

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 16. Taso 2. Palaneita kiviä
[9] ruuduissa 6-8.
Kuvattu ylhäältä
lounaasta.
13.11.1981
Neg.n:o RHO 52012

Kuva 17. Taso 2. Kaivannon kaak-
koispään puita [7].
Kuvattu luoteesta ruu-
dun 8-9 kohdalta.
11.11.1981
Neg.n:o RHO 52005

Kuva 18. Taso 3. Kaivannon keski-
osa. Oikealla rakennuk-
sen jäännökset [11]-
itäseinä, nurkkakivi ja
lattialankkujen päitä.
Vasemmalla kadun [10]
jäännökset.
Kuvattu luoteesta.
16.11.1981
Neg.n:o RHO 52016

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI

16

NEG. RHO 52012

17

NEG. RHO 52005

18

NEG. RHO 52016

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 19. Kadun [7] puita.
Kuvattu luoteesta ruu-
dun 8-9:n kohdalta.
11.11.1981
Neg.n:o RHO 52004

Kuva 20. Taso 3. Katu [10] ja
rakennus [11].
Kuvattu luoteesta.
16.11.1981
Neg.n:o RHO 52023

Kuva 21. Taso 3. Vasemmalla
katu [10], oikealla
rakennus [11].
Kuvattu luoteesta.
16.11.1981
Neg.n:o RHO 52019

Kuva 22. Taso 3. Oikealla katu
[10], vasemmalla raken-
nus [11].
Kuvattu kaakosta.
16.11.1981
Neg.n:o RHO 52020

Valok. E. Rajala

NEG. RHO 52004

19

20

NEG. RHO 52023

NEG. RHO 52019

21

22

NEG. RHO 52020

PORVOO 1981
RIHKAMATORI

Porvoo 1981
Rihkamatori
16.11.1981

Kuva 23. Pentti Laaksovirta
edessä ja Runar
Nordström taustalla
kaivavat esiin katua
10.
Kuvattu kaakosta.
Neg.n:o RHO 52013

Kuva 24. Taso 3. Yksityiskohta
kadusta 10 ruuduissa
5-7.
Kuvattu luoteesta.
Neg.n:o RHO 52015

Kuva 25. Taso 3. Yksityiskohta
kadusta 10 ruudussa
6-7.
Kuvattu ylhäältä lou-
naasta.
Neg.n:o RHO 52014

Valokuvannut E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
16.11-81

NEG. RHO 52013

23

NEG. RHO 52015

24

NEG. RHO 52014

25

Porvoo 1981
Rihkamatori
16.11.1981

Kuva 26. Taso 3. Vasemmalla katu
10, oikealla rakennus
11.
Kuvattu luoteesta.
Neg.n:o RHO 52017

Kuva 27. Taso 3. Yksityiskohta
kadusta 10 ruuduissa
10-12.
Kuvattu ylhäältä kaa-
kosta ruudun 9-10
kohdalta.
Neg.n:o RHO 52026

Kuva 28. Taso 3. Yksityiskohta
talosta 11. Etualalla
nurkkakivi, jonka päällä
lä seinähirsi. Seinä-
hirrestä oikealle lat-
tialankkujen päitä.
Vasemmassa reunassa osa
kadusta 10.
Kuvattu luoteesta.
Neg.n:o RHO 52021

Valokuvannut E. Rajala

NEG. RHO 52017

26

NEG. RHO 52026

27

NEG. RHO 52021

28

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
16.11.81

Porvoo 1981
Rihkamatori
16.11.1981

Kuva 29. Taso 3, ruudut 10-13.
Vasemmalla katu 10,
oikealla rakennus 11.
Kuvattu luoteesta.
Neg.n:o RHO 52022

Kuva 30. Taso 3, ruudut 12-14.
Kuvan yläosassa katu 10,
alaosassa rakennus 11.
Kuvan keskellä rakennuk-
sen pohjoisnurkkakivi.
Kuvattu ylhäältä lou-
naasta.
Neg.n:o RHO 52025

Kuva 31. Taso 3, ruudut 12-14.
Kuvan keskellä raken-
nuksen n:o 11 poh-
joisnurkkakivi.
Kuvattu ylhäältä
lounaasta.
Neg.n:o RHO 52024

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
16.11.81

NEG. RHO 52022

29

NEG. RHO 52025

30

NEG. RHO 52024

31

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 32. Kaivannon länsisei-
nämä, ruudut 11-14.
Seinämässä näkyy ra-
kennuksen [11] lattia-
lankkujen päitä sekä
taustalla rakennuksen
pohjoisnurkkakivi.
Kuvattu kaakosta.
18.11.1981
Neg.n:o RHO 52027

Kuva 33. Kaivannon länsisei-
nämä, ruudut 6-8.
Kuvan oikeassa ylä-
osassa näkyy rakennuk-
sen [11] etelänurkkakivi
sekä hirsisalvosta sen
päällä. Salvoksen vasem-
malla puolella näkyvis-
sä hieman vieressä ole-
van rakennuksen salvos-
ta.
Kuvattu kaakosta.
20.11.81

Kuva 33. Neg.n:o RHO 52035
Kuva 34. Neg.n:o RHO 52034

Valok. E. Rajala

NEG. RHO 52027

32

NEG. RHO 52035

33

NEG. RHO 52034

34

*Väärin
pää*

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 35. Taso 6, ruudut 7-13.
Puurakenne [12].
Kuvattu ylhäältä
luoteesta.
19.11.1981
Neg.n:o RHO 52033

Kuva 36. Taso 6, ruudut 7-13.
Puurakenne [12]. Ylhääl-
lä vasemmalla näkyvissä
rakennuksen [11] etelä-
nurkkakivi ja osa sei-
nähiirtä.
Kuvattu kaakosta.
20.11.1981
Neg.n:o RHO 52036

Kuva 37. Taso 6, ruudut 10-12.
Puurakenne [12].
Kuvattu ylhäältä
lounaasta.
19.11.1981
Neg.n:o RHO 52031

NEG.RHO 52033

35

NEG.RHO 52036

36

NEG.RHO 52031

37

Porvoo 1981
Rihkamatori
20.11.1981

Kuva 38. Puurakenne [12], kaak-
koispää. Ylhäällä va-
semmalla rakennuksen [11]
etelänurkkakivi ja sei-
nähirsi.
Kuvattu kaakosta.
Neg.n:o RHO 52043

Kuva 39. Kaivannon itäseinämä
Kuva 40. ruuduissa 7-13. Yläosas-
sa katu [2]:n tukkien ja
tukipuun päitä. Narun
ympärillä risukkoa ka-
dun [10] kohdalla. Al-
haalla puurakenne [12]:n
puita.
Kuvattu koillisesta.

Kuva 39. Neg.n:o RHO 52038

Kuva 40. Neg.n:o RHO 52037

NEG.RHO 52043

38

NEG.RHO 52038

39

NEG.RHO 52037

40

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
20.11.81

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 41. Itäseinämä, ruudut 9-11.
Kuvattu koillisesta.
20.11.1981
Neg.n:o RHO 52039

Kuva 42. Ruudut 0-5 steriiliin
hiesuun kaivettuna.
Kuvattu luoteesta.
13.11.1981
Neg.n:o RHO 52011

Kuva 43. Ruudut 0-5 steriiliin
hiesuun kaivettuna.
Kuvattu kaakosta.
13.11.1981
Neg.n:o RHO 52007

Kuva 44. Itäseinämä, ruudut 0-5.
Kuvattu luoteesta.
13.11.1981
Neg.n:o RHO 52009

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI

NEG. RHO 52039 41

42 NEG. RHO 52011

NEG. RHO 52007 43

44 NEG. RHO 52009

Porvoo 1981
Rihkamatori

Kuva 45. Runar Nordström ja
Kuva 46. Pentti Laaksovirta
kaivamassa viidettä
kerrosta.
17.11.1981

Kuva 45. Kuvattu kaakosta.
Neg.n:o RHO 52029

Kuva 46. Kuvattu luoteesta.
Neg.n:o RHO 52030

Kuva 47. Kaivausalue.
Kuvattu kaakosta.
19.11.1981
Neg.n:o RHO 52042

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI

NEG.RHO 52029

45

NEG.RHO 52030

46

NEG.RHO 52042

47

Porvoo 1981
Rihkamatori
19.11.1981

Kuva 48. Kaivannon luoteispää.

Kuva 49. Näkyvissä hirsisalvos [4]
sekä rakenteen [12] tukki
Kuvattu kaakosta.

19.11.1981

Kuva 48. Neg.n:o RHO 52032

Kuva 49. Neg.n:o RHO 52041

Kuva 50. Tutkija Kati Heinämies

ja kaivaja Pentti Laak-
sovirta tutkimassa ra-
kenteen [4] salvosta kai-
vannon luoteispäässä.

Kuvattu etelästä.

19.11.1981

Neg.n:o RHO 52040

Valok. E. Rajala

PORVOO 1981
RIHKAMATORI
19.11-81

NEG. RHO 52032 48

49 NEG. RHO 52041

NEG. RHO 52040

50

PORVOO
RIHKAMATORI

NEG.RHO 60527

NEG.RHO 60529

NEG.RHO 60531

NEG.RHO 60533

NEG. RHO 60532

NEG. RHO 60528

NEG. RHO 60530